

REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL

PUBLICACIÓ MENSUAL

De l'Escola d'Administració de la Mancomunitat de Catalunya

ANY I

MES DE DESEMBRE 1923

Núm. 12

98

SUMARI:

LA CASA DE LA VILA DE FALSET. — CAP D'ANY. — INGRESSOS MUNICIPALS, per *Josep M. Escofet*. — REFORMES EN LA JUSTÍCIA MUNICIPAL, per *Josep M. Gich*. — QÜESTIONS ADMINISTRATIVES: Dictamen, per *Jesus Sánchez Diezma* i *Josep Claveria Echave*. — OPINIONS DELS SECRETARIS: Suspensions governatives d'Alcaldes, Tinents i Regidors, per *Joan Pardo Werhle*. — L'OBRA CONTINUADORA DE LES BIBLIOTEQUES POPULARS, per *C.* — CONSULTES. — MUTUALITAT DE SECRETARIS I FUNCIONARIS MUNICIPALS DE CATALUNYA. — DEURES QUE LA LEGISLACIÓ IMPOSA: Mes de desembre: Ajuntaments, per *F. Sans i Buigas*. Cens Electoral. Jutjat Municipal, per *Josep M.ª Gich*. — SECCIÓ DE LEGISLACIÓ, per *Josep M.^a Pi i Suñer*. — NOTES DIVERSES. — JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM: ANY 1922

REDACCIÓ:

Escola d'Administració de la
Mancomunitat de Catalunya

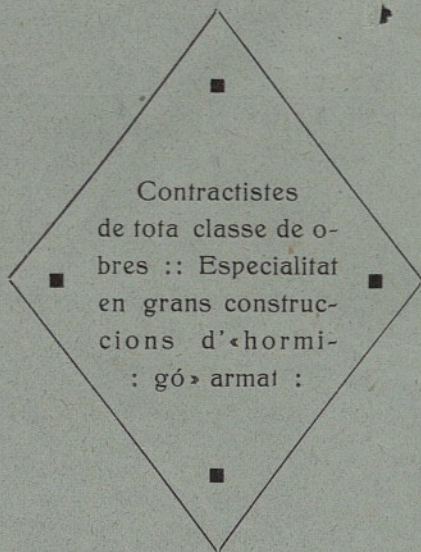
CARRER DEL BISBE
BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:

Editorial Catalana, S. A.

ESCUDELLERS, 10 BIS, ENTRESOL
BARCELONA

Construccions i Paviments, S. A.

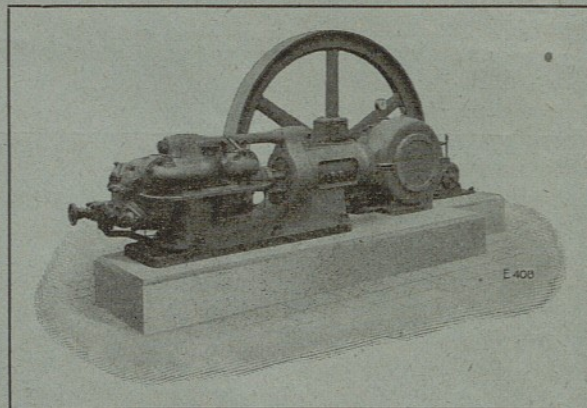
BARCELONA
Passeig de Gràcia, 80

MADRID
Barquillo, 5

Escher Wyss & Cie

ZURICH (Suïssa)

MAQUINÀRIA FRIGORÍFICA DE GEL

Sistema **Acid carbònic i Amoníac**. Cambres frigorífiques per a totes les indústries. Fàbriques de gel de totes potències.

Autoirigor

Màquina frigorífica automàtica.—Cap vigilància. Cap untatge.—Hermètica-ment tancada. Consum mínim. Espai reduït. Hotels, Restaurants, Carnicè-ries, Tocineries, Lleteries, Fàbriques de Xocolata, Mantegueries, etc.

Representant General a Espanya

F. Vives Pons

ENGINYER INDUSTRIAL

BARCELONA: Girona, 112

SUCURSAL DE MADRID: Prim, 2

Assessoria Administrativa Mercantil FREDERIC FRIGOLA PALAU

ADVOCAT - LL. ADMÓ. LOCAL

Passeig de Sant Joan, 13, 2.º : Telèfon 716 S. P. : **BARCELONA**

Despatx: De 10 a 12 matí i de 4 a 6 tarda

COL·LABORACIÓ ESPECIALITZADA EN:
Dret municipal, Legislació tributària, Pràctiques administratives diverses,
Dret mercantil i aplicació de l'impost d'utilitats

Ajuntaments

Consultori especial.
Representació davant les oficines
públiques.
Confecció de pressupostos, Re-
partiments, comptes, etc.
Minuta d'expedients de totes clas-
ses.

Refundició d'Apèndixs a l'Amilla-
rament.

Quintes

Reducció del servei en files.
Expedients d'excepció.
Contra-informacions.
Recursos.

Procediment

Instàncies, informes, dictàmens,
recursos governatius, econòmics
i contencios administratius.

Vda. de W. Guarro

Fàbrica de Paper de Tina

Fundada en el segle XVIII

Proveïdora de paper segellat de les Repúbliques

Argentina, Xile, Perú i Uruguai : Papers

de fil de totes menes : Paper

Català : Paper d'Ofici : Paper

per a edicions : Paper tela

Papers especials per a

dibuix : Cartrolines

Cartrolines de co-

lors : Cartroli-

nes de fil per

a cartes,

etc.

~

Magatzems i despatx:
Gran Via Laiefa, 11

BARCELONA

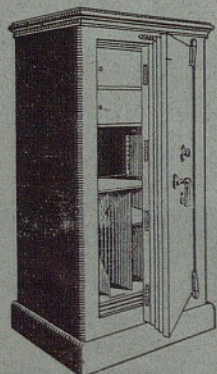
CAIXES PER A CABALS

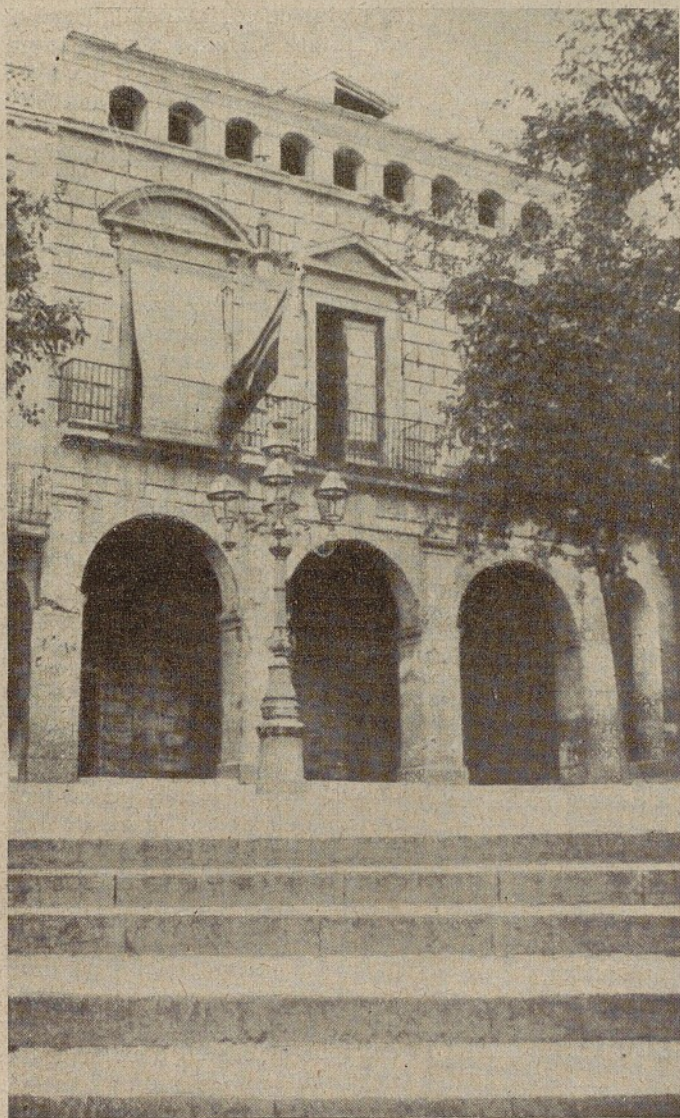
D'ACER
IMPERFORABLE

BASCULES

PIBERNAT

BARCELONA
PARLAMENT 9 i 11

LA CASA DE LA VILA DE FALSET

VILA de Falset (3.556 habitants), cap de partit, pertanyent a les comarques tarra-
gonines. Capital del Priorat; xamosa i abundant d'aigües.

En mig de la Plaça de la *Quartera* s'aixeca la Casa de la Vila, tota aporxada. Se sap que fou Palau dels Ducs de Medinaceli, que tingueren senyoriu de la Vila com a successors dels Comtes de Prades, per mitjà de la casa de Cardona.

És d'estil renaixement. Reformada moltes vegades, i tot just ara l'any 1922 i 1923 per a conservar-la i adaptar-la a serveis nous, com la Central telefònica de la Mancomunitat.

CAP D'ANY

El 17 del propassat mes de novembre va complir el primer aniversari de la mort del preclar mestre de Dret Municipal i primer Director de l'Escola d'Administració, N'Isidre Lloret i Massaguer.

Un any fa que ens deixà En Lloret i no havem pogut acostumar-nos amb la trista dissort de la pèrdua del malaguanyat mestre i company, d'aquell home sapient i bonadós que gaudí del respecte i de l'afecte de tots aquells que pogueren tractar-lo.

La íntima recordança de les hores viscuades aprop seu ha d'acompanyar-nos i estimular-nos per sempre en les tasques de l'Escola i de la REVISTA, d'aquella Revista per la qual tant havia propugnat com a necessari vehicle de relació amb els Ajuntaments i Secretaris de Catalunya, d'aquella Escola que fou la seva Escola, l'obra de tota la seva vida, dels seus millors entusiasmes.

En baixar al fossar, ben jove encara, deixà la consideració i estima perdurable de tothom, i d'una manera especial d'aquells que foren els seus deixebles i que constantment honoraran el record de la seva vida exemplar.

Dediquem avui aquestes ratlles a enaltir la seva memòria, tot murmurant una oració, i renovem a la seva vídua i fillets el nostre condol.

INGRESSOS MUNICIPALS

DRETS I TAXES. — IMPOSTOS

I

Així com les despeses dels municipis no tenen altre límit que la competència de l'Ajuntament i, sols d'una manera indirecta, la capacitat tributària del poble, en canvi els ingressos estant limitats per una sèrie de prohibicions totals o parcials, ja siga negant el dret a imposar determinat impost o recàrrec, ja siga limitant la quantia dels mateixos.

El criteri anecdòtic i sense orientació de conjunt amb què, per part dels legisladors, s'ha anat resolent o pretès resoldre el problema de les hisendes municipals a Espanya junt amb la confosa definició i complicada administració dels diversos ingressos concedits, han agreujat el problema de les hisendes municipals.

Valgui com a exemple ço que podríem anomenar atrofiament de l'article 137 de la llei municipal. La incompleta i confosa enumeració de serveis als que es poden aplicar drets o taxes, junt amb les limitacions pel mateix article imposades, ha fet que els mateixos municipis no tinguessin cura de crear i desenrotllar determinats serveis municipals, esdevenint migradíssims els ingressos per aquests conceptes.

L'absència absoluta d'un criteri científic ha portat, endemés d'una veritable confusió

entre dues categories d'ingressos essencialment tan diferents i amb pròpia personalitat jurídica i científica, els drets i taxes i impostos.

I és tant més sensible que aquestes confusions s'uguin moltes voltes fomentades amb publicacions per part d'entitats de reconeguda solvència en altres branques del saber.

Es, doncs, importantíssim vetllar per la puresa de determinats principis que, sense exagerar, poden qualificar-se de parets mestres en el complicat edifici «hisendes municipals» i procurar que els municipis coneguin la veritable situació econòmica i el pla a adoptar per a obtenir el major profit de la legalitat vigent en aquest particular.

Un estudi sobre aquesta matèria ha de resultar, doncs, utilíssima i més si es procura que a l'ensem que dongui una orientació científica respecte de la veritable naturalesa dels distints mitjans concedits als municipis per a nodrir els seus pressupostos d'ingressos, fixi clarament la situació legal per a la respectiva imposició.

D'aquí la divisió d'aquest treball en la forma següent:

1. Drets i taxes.

a) Generalitats.

b) Legislació vigent.

2. Impostos.

a) Generalitats.

b) Legislació vigent.

DRETS I TAXES

a) Generalitats.

Són freqüents els casos d'estreta relació entre l'economia dels particulars i la de les corporacions públiques en el sentit de que moltes quantitats esmerçades per entitats político-administratives representen un estalvi o un guany per a determinades economies individuals. Tot i satisfent-se un interès públic, augmenta l'Administració les despeses per afavorir especialment a un o varis particulars, els estalvia despeses inevitables o els millora temporal o permanentment la situació econòmica.

En quant aquest benefici és individualitzable i encara que un treball de la naturalesa del present no permet estendre's per a analitzar les distintes gradacions del benefici particular i l'interès col·lectiu dels diversos serveis, pot fixar-se el principi general de que el cost del servei deu repartir-se proporcionalment entre els ciutadans o grups de ciutadans pels beneficis concrets obtinguts (*drets i taxes*) i la resta de la col·lectivitat que en definitiva està també interessada en que el servei es presti (*impostos*).

Altrament cap distingir una empresa patrimonial, pura i simple, és a dir una empresa patrimonial regida pels interessos econòmics, d'un servei públic, del qual es cobren taxes, puix que tindrà un o altre caràcter, segons predomini l'interès financer o l'eficàcia del servei.

L'aplicació del principi de la taxa, com hem dit abans, depèn sobretot de que el cost del servei siga especialitzable en relació amb el total de despeses ocasionades i amb la utilitat directa produïda a favor d'un grup de ciutadans, i d'aquí se'n deriva una conseqüència fonamental. En les corporacions locals superiors (província, regió, etc.) i en l'Estat, té molt poca aplicació el principi de les taxes, perquè són molts o pocs els ser-

veis prestats amb mires a una utilització especial. En canvi, en els municipis, mercès a la íntima relació del servei administratiu amb l'interès individual, les aplicacions de les taxes són nombrosíssimes, amb la particularitat de que així com les de l'Estat es cobren principalment per serveis de registre i tutela del dret, les dels municipis s'acostumen a cobrar per serveis que afecten materialment i directament als interessos dels particulars.

Deu fugir-se, però, principalment per part dels municipis, de la temptació, filla d'una major facilitat de recaptació, de cobrar sota el ropatge de les taxes veritables impostos de caràcter municipal, i de l'abús, que també sovinteja, de que es presti el servei tan malament que no hi hagi dret a parlar d'una taxa fonamentada en el mateix, puix que la prestació és tan deficient que més aviat ha sigut creat per a servir d'ex-cusa a la creació d'una taxa.

Succeeix molt sovint amb els drets i taxes un fenomen invers al del que dona lloc la exacció per mitjà del timbre o segell. Aquest, tot i no ésser més que una forma de recaptació, per la seva importància passa insensiblement a la categoria d'impost independent. Pel contrari, els drets i taxes, tot i tenint personalitat pròpia (jurídica i científica), es veuen abandonats molt sovint en la pràctica a la categoria d'una mera forma de recaptació aplicable als ingressos més diversos. Això obliga, tant en el cas d'Espanya, com en el de la major part dels països, a buscar ingressos que tinguin la naturalesa jurídica-financiera de drets i taxes en tots els capítols dels pressupostos d'ingressos municipals.

Contribueix pel cas nostre a produir una veritable confusió l'article 137 de la vigent llei municipal. La condició precisa, segons l'esmentat article 137, per a que siguin autoritzats els drets i taxes, de que l'aprofitament no s'efectuï pel comú de veïns, és molt fosca, puix que no fa distinció tan fonamental, per ésser essencialment distint, entre l'*ús* i el *benefici*. Hi han serveis que en prestar-se pel municipi suposen un estalvi a un particular encara que no es pugui dir que li proporcionen un benefici, com per exemple el servei d'extinció d'incendis i altrament serveis que al comú de veïns interessen i pel mateix són aprofitats que sens dubte suposen un benefici important a favor d'un ciutadà o grup de ciutadans, i, pel mateix, deuen ésser gravats especialment, per exemple, el servei de construcció de clavegueres.

JOSEP M.ª ESCOFET

Professor a l'Escola d'Administració

Tots els Secretaris d'Ajuntament de Catalunya tenen dret a rebre gratuïtament aquesta REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL, en virtut d'acord del Consell Permanent de la Mancomunitat, la qual li destina la subvenció convenient. Si algun Secretari, per omissió involuntària o error en l'adreça, no la rep, li preguem que ho manifesti a l'Administració de la REVISTA, Editorial Catalana, carrer d'Escudellers, número 10 bis, Barcelona, consignant bé l'adreça del poble.

Si, malgrat això, no fos atès, serveixi's transmetre la queixa al Secretari de la REVISTA, a l'Escola d'Administració.

REFORMES EN LA JUSTICIA MUNICIPAL

EL CRITERI FRAGMENTARI

Jeremies Bentham, el subtil estudiós de qüestions d'organització de l'administració de justícia i de procediment davant els Tribunals, és decidit partidari del sistema del Jutge únic i resoltament adversari dels Tribunals col·legiats. És veritat que el sistema del tribunal col·legiat ofereix els avantatges d'una major garantia de competència, ja que són tres o més els que han de resoldre els assumptes, i encara que sigui cert allò de que tres ignorants no formaran mai un savi, també ho és que en igualtat de condicions, tres o més intelligències poden obrir punts que no s'ocorren a una sola; és veritat que la prevaricació pot estar més apropiada al jutge únic que al tribunal col·legiat, perquè, apart de que són tres i no un els que en tot cas han d'ésser corromputs, la solidaritat entre els jutges que han de resoldre plegats, estableix nova garantia d'imparcialitat i força moral per a resistir l'afalac de l'interès i de la recomanació. Però si tot això és cert, ho és més encara que la màxima eficàcia en un càrrec públic deriva més que de res de la major responsabilitat que en l'exercici del mateix es pugui contraure. I és clar que en el sistema del jutge únic—com diu Mancini—se sent més la responsabilitat judicial perquè aquesta s'individualitza i concreta en una sola persona, mentre que en els tribunals col·legiats, repartida la responsabilitat entre tots els individus que el formen, es desvaneix un xic i perd en intensitat tot allò que guanya en extensió; en els tribunals col·legiats cada jutge excusa la seva ignorància, negligència o mala fe en el vot de la majoria, arribant-se a una funesta distinció entre el tribunal i els membres que el constitueixen.

De manera que l'únic avantatge positiu dels tribunals col·legiats rau en la major competència dels mateixos. Però quan es tracta de tribunals en els que dita competència no ve generalment augmentada perquè augmenti el nombre dels seus components, llavors aquest únic avantatge desapareix i no es troben en el tribunal col·legiat més que inconvenients i desavantatges.

I heu's aquí la raó del fracàs del Tribunal municipal establert per la llei de Justícia municipal de 5 d'agost de 1907. En el nombre més gran de casos, el tribunal està format per ciutadans molt honorables, la competència dels quals, però, en matèries jurídiques no oferia garantia de cap mena. I si és veritat que no era tant la competència (encara que aquesta és indispensable, ja que no per la menor importància de quantia deixen els problemes jurídics d'ésser tan complicats com en altres tribunals) com la moralitat i la imparcialitat el que es va cercar en crear aquests tribunals, aquesta tampoc apareixia per cap cantó per les raons ans dites. I per això el tribunal municipal ha constituït un fracàs que ha fet necessària la seva supressió, cosa que tindrà lloc a partir de 1.er de gener de l'any 1924.

En la llei de 7 d'agost va establir-se el tribunal municipal amb la lloable intenció de que fos el poble mateix el que intervingués en l'administració de justícia en aquest seu grau més petit. Però el fracàs

va endevinar-se molt aviat perquè es va veure al cap de poc temps que les Sentències recorregudes en apel·lació des del establiment dels adjunts eren molt més nombroses que les apel·lades abans. I així és com va notar-se que en la intervenció del poble en la justícia municipal i especialment amb el nomenament d'adjunts que tan poques garanties exigia, hi entraven també en major quantitat les petites passions de política de campanar i aquella influència caciquil que precisament s'havia tractat d'allunyar en la llei de 1907.

I d'aquí que els adjunts o «no intervinguessin realment en els assumptes, o si hi intervenien, salvant honroses excepcions, era sense esperit de justícia, ni amor al sistema, ni desig de treball», com diu l'exposició de motius del R. D. de 30 d'octubre de 1923.

Ja el projecte de llei de reforma d'organització de Tribunals i Procediment presentat al Parlament pel Ministre de Gràcia i Justícia en 12 d'abril de 1918 suprimia el Tribunal Municipal en sa forma col·legiada al statuir en la base segona que el Jutjat municipals es composarien amb un Jutge, un Fiscal i Secretari amb els subalterns necessaris. I tingui's en compte que qui havia redactat aquelles bases era la mateixa Comissió General de Codificació, la presidència de la qual ocupa el Sr. Antoni Maura, l'inspirador de la llei de Justícia municipal de 1907.

Per l'article primer del R. D. de 30 d'octubre, queden, doncs, suprimits els Tribunals municipals i totes les disposicions que al mateix fan referència, passant tot el que era de competència del mateix al Jutjat municipal.

La reforma abasta un altre punt interessant, el del nomenament dels funcionaris de la justícia municipal. Respecte a això diu el R. D. de 30 d'octubre darrer «La forma actual de hacerse no ha producido resultados beneficiosos; hay, pues, que vencer la dificultad de acertar en su substitución, es decir, en la forma de hacer los nombramientos. Que intervengan en ellos directamente personas extrañas, es incorrecto, porque supone desconfianza injustificada en la Magistratura. Es, además, expuesto al error y no ofrece garantías. Realizarlo por medio de una elección en el pueblo mismo, sería producir una perturbación peligrosa sobre las perturbaciones que en España producen todas las elecciones. Nombrar a los Jueces y Fiscales los de Primera instancia sin dar intervención ninguna a las Audiencias, es querer colocar la garantía más abajo, sencillamente porque no ha producido todos los resultados beneficiosos que eran de suponer la garantía colocada más arriba, es decir, en las Salas de Gobierno de las Audiencias. Querér que el nombramiento lo realice el Poder ejecutivo, el Ministerio de Gracia i Justicia, atendiendo a propuestas o ternas, es contradecir el verdadero sistema que ya se ha puesto en práctica creando la Junta organizadora del Poder judicial; es contradecir un sistema en el que pone el Directorio toda su fe y una profunda esperanza. Ante esas dificultades, el medio que se ha considerado de más garantía es el de las propuestas en ternas del Juez de Primera Instancia, el funcionario, seguramente, más conocedor de las perso-

nas de los lugares, y después el nombramiento de dichos Jueces y Fiscales, no por la Sala de Gobierno de la Audiencia, sino por la Audiencia en pleno».

En efecte, ja en la Memòria de l'any 1896, deia el Fiscal de S. M.: «Els jutges municipals deuen els seus nomenaments a la política, i en conseqüència sols a la política serveixen. El clamor del públic és general; tot ciutadà de bona fe desitja que això es reformi». I la reforma vingué en la llei de 1907. I el nomenament de Jutges i Fiscals passà de mans del President de l'Audiència a mans de la Sala de Govern de la mateixa. I s'establiren les categories de preferència. Però, encara que atenuats un xic i en quiscun cas, els mals anteriors, el remei no es trobà. Els Jutges i Fiscals seguien obeint a la influència del cacic en el més gran nombre dels casos, i encara ara resultaven oportunes les paraules ans transcrites de la Memòria del Fiscal: «els Jutges deuen el seu nomenament a la política...»

Amb la reforma d'ara, es posarà remei al mal? La reforma no és pas innovadora de sistema. En lloc de sol·licitar els interessats els càrrecs de justícia municipal de les Sales de Govern de les Audiències, els sol·licitaran dels Jutges de Primera Instància; i en lloc de rebre el nomenament de les dites Sales, el rebran de la Audiència en ple. Però el Jutge de Primera Instància ja informava abans; i ¿per què els pecats d'una Sala de Govern no poden també ésser comesos per una Audiència en ple?

No ha de raure aquí la medicina. Aquesta és sols una: la de garantir de manera eficaç la independència del Poder judicial i la d'evitar els contactes del mateix amb la política. Que el Jutge de Primera Instància que forma ternes no pugui ésser remogut ni punit per influència política; que els Magistrats que nomenen no puguin ni hagin de deure a la política ascensos ni postergacions; i que a uns i altres els arribi una inspecció efectiva i se'ls exigeixi una responsabilitat eficaç, i tindrem el problema resolt.

Ja deia el llavors Diputat Sr. Carner, en la sessió del Congrés de 26 de juliol de 1907, al discutir-se la llei de justícia municipal, que tenia poca confiança en les Sales de Govern de les Audiències perquè en les mateixes hi cabia molt folgadoament el braç de la política. I qui diu de les Sales ho diu de les Audiències. Que es faci efectiva la independència del Poder judicial (que fins ara a Espanya no ha sigut més que una declaració teòrica de la Llei Orgànica del Poder judicial) i que la responsabilitat sigui també efectiva en la Magistratura; heu's aquí la solució. Tot el que sigui apartar-se d'aquí, obeirà a un criteri pragmatista. Per això nosaltres conceptuem més important per a garantir la imparcialitat i l'encert en el nomenament indicat, el R. D. creant la Junta organitzadora del Poder judicial, sense cap contacte amb el Ministeri de Gràcia i Justícia, que aquest R. D. reorganitzador de la justícia municipal directament.

Per altra banda, sentim que el R. D. en en qüestió hagi vingut isolat i sols resolent assumptes que poden considerar-se de veritable detall en la nostra administració de justícia. Pendent en la taula del Congrés i derivat de la Comissió codificadora hi ha

una ponència en forma de bases per a reformar integralment els organismes i el procediment civil i criminal per a l'administració de justícia a Espanya. No conceputem aquella obra com cosa perfecta ni molt menys. En aquella ocasió, el Col·legi d'Advocats de Barcelona hagué de recórrer a la informació oberta, fent notar els greus defectes de la mateixa. Però si que creiem que els defectes de l'administració de justícia en nostra terra són orgànics més que de detall i que exigeixen, per tant, una reforma de cap a cap d'organització i de procediment.

Sobretot en matèria de justícia municipal, hauria de començar per fer-se una distinció entre el civil i el criminal per als fins de l'organització, ja que el que està bé en mans del jutjat municipal en un poblet rural, no ho està en una gran ciutat on els tribunals correccionals, barreja de judicial i governatiu, harien de tenir lloc adequat. I en matèria civil, el que és encertat confiar-ho a un jutjat el jutjat del qual sigui lletrat, com en les grans ciutats pot ésser-ho, no ho està en un poble on la incompetència s'acostuma a asseure en aquest tribunal i on oferirà sempre una major garantia el jutge de Primera Instància al que en tràmit senzill podrien sotmetre's els assumptes més importants dels que avui corresponen als jutjats municipals.

De manera que la reforma no ha de venir de reformes de detall que puguin tenir una

base tan poc científica com la d'atribuir de vegades al jutjat municipal una competència fins a 250 pessetes (Llei d'Enjudiciament Civil), augmentar aquesta fins a 500 (Llei de 5 d'agost de 1907) o reduir-la novament a 250 pessetes (projecte ans esmentat de 12 d'abril de 1918). La reforma ha de tenir bases més substancials i no ha de separar-se gaire de ço que acabem d'esmentar al distingir entre l'actuació civil i la criminal dels jutjats municipals, i encara més al distingir entre l'actuació dels mateixos en ciutats i en poblacions rurals i viles. Tot el que no sigui això equival a un criteri uniformista que haurà de matar la institució.

Per això hem de dir molt clarament que no és que no ens agradin les reformes que el R. D. de 30 d'octubre implanta per l'any de 1924; es regulen qüestions de detall, que no creiem tinguin molta importància, però la reforma de les quals era potser convenient. Però si que hem d'afegir que, posat el fil a l'agulla i en un moment en que l'anormalitat de les circumstàncies permet una intromissió en totes les esferes per mitjà d'una disposició ministerial, no s'hagi aprofitat aquesta per a portar a cap una obra de restauració fonda d'aquesta organització de l'administració de justícia, en lloc de limitar-se a qüestions de detall de l'organització de la mateixa.

JOSEP M. GICH

QÜESTIONS ADMINISTRATIVES DICTAMEN

CESSIONS ADMINISTRATIVES CONDICIONADES RESCISSIO DE CONTRACTES ADMINISTRATIUS

ANTECEDENTS

1.er Mitjançant R. O. de data quatre de maig de 1849, del Ministeri d'Hisenda, l'Estat cedí a l'Ajuntament de M. l'edifici del Convent de S. D. de la mateixa ciutat, per establir escoles d'instrucció pública i altres objectes d'utilitat comú, entenent-se la cessió en els termes que preveu la R. O. de 17 de març de 1845. La referida concessió fou comunicada a l'Ajuntament de M. i al senyor Administrador de finques de l'Estat d'aquell partit en 18 de juny de 1849.

2.^{on} En 21 de novembre de 1876 otorgaren una escriptura pública, davant el notari de M. Sr. A. J., d'una part l'Ajuntament de M. i de l'altra la Societat formada per a la construcció d'un Teatre Conservatori en aquella ciutat, en la que es va fer relació de la cessió mentada del Convent de S. D.; que encara que dita cessió fou a l'objecte d'establir en el convent escoles d'instrucció i altres objectes d'utilitat comú, creia l'Ajuntament que s'omplenaven aquests objectes instal·lant un Conservatori de música i declamació, havent-se aprovat així en comunicació de la Comissió Provincial de 4 de novembre de 1872, traslladant la resolució de dita Comissió d'autoritzar a l'Ajuntament per a l'establiment de dit Conservatori en el local indicat, per ajustar-se a l'objecte amb que va ésser cedit al Municipi

per l'Estat, i havia d'ésser realitzat en condicions aventajoses pels interessos comunals. En l'escriptura que s'extracta, es següent dient que l'Ajuntament no estava en condicions econòmiques per a establir aquell Conservatori en el terreny referit, però que s'havien presentat al Municipi distints senyors, en nom de l'entitat indicada, demanant la concessió de dit edifici Convent a l'objecte de poder construir des del moment un edifici per a Conservatori de música i declamació, baix les condicions que l'Ajuntament considerés més útils i convenients pels interessos de la ciutat. Tot seguit es traslladaren en aquesta escriptura dites condicions acordades, per la cessió, per l'Ajuntament, en la seva sessió de 27 d'agost de dit 1876, i entre aquestes condicions interessa esmentar, als efectes d'aquest dictamen, les que diuen així: «1.ª El pati o locals de S. D. que posseeix l'Ajuntament es cedeix en usdefruit a la societat que ho ha sol·licitat per a creació d'un Conservatori amb els mateixos drets que aquell el disfruta i interí no es vegi en disposició de reintegrar a dita societat els capitals allí invertits i garantir els compromisos contrets.» «3.ª Deurà crear, des del moment d'acabar l'indispensable per a l'escola-conservatori, una escola de música la qual, ensems que sigui dirigida per persona competent, serveixi oportunament d'orquestra de l'expressat lloc i de quantes funcions va-

gin a càrrec de l'Ajuntament o Municipi.» «4.ª Essent dit lloc cedit, entre altres coses, per a escoles de primera ensenyança, deurà quedar en ell l'escola de pàrvuls, dos d'elementals, i una de noies, amb la deguda separació, o satisfer el lloguer d'elles, si per necessitar la societat tots els locals deguessin traslladar-se a altres llocs que determinés l'Ajuntament pel bon servei del veïnat.» «8.ª En els seus comptes i com a propietari del local, en representació de l'Estat, intervindrà l'Alcalde, segons acords anteriors de l'Ajuntament, com també en el nomenament de censor, que degui examinar les peces o produccions que executin o posin en escena.»

Transcrites, no amb rigurosa exactitud, les condicions acordades per la Municipalitat, es consigna després en l'escriptura, la cessió als senyors de la Junta del Teatre Conservatori, del edifici amb el seu pati i locals titulat Convent de S. D. d'aquesta ciutat, a títol d'usdefruit temporal per a la creació i edificació en dit local d'un edifici per a Conservatori de música i declamació baix les bases que després es refereixen i que són reproducció no del tot exacta de les condicions abans transcrites que acordà l'Ajuntament, quals bases els cessionaris acceptaren i prometeren observar i complir en totes ses parts amb esmena de danys i pagament de costes.

3.er En tres de maig de 1892, l'Alcalde de M. oficiava a la Junta del Conservatori manifestant s'havia prescindit per aquesta de les bases esculpiades en l'anterior contracte, permetent que el Conservatori degenerés en veritable Teatre en el qual es varen arribar a representar obres poc edificants, per a la qual cosa exigia la inspecció de dites obres, designava un vocal regidor que intervingués en la comptabilitat i ingressos de dita Junta, i la requeria perquè sense tardança procedís a la creació d'una escola de música, tal com prevenien les bases de l'escriptura, baix número 2.^{on} relacionada.

4.^{art} Consta que en ordre de 28 abril de 1894, la sub-secretaria del Ministeri d'Hisenda, resolent una instància-denúncia del Sr. V. A. referent a la finalitat a què s'aplicava l'edifici-convent i sol·licitant la seva reversió a l'Estat, decidí desestimar la denúncia perquè la cessió de part de l'edifici per a teatre no infringia les bases de la concessió feta per l'Estat a l'Ajuntament, ja que aquesta fou feia per a escoles i objectes d'utilitat comú, presentant el teatre aquest últim caràcter, sense perjudici de que en dit edifici existeixin també escoles.

5.ª En 26 de setembre de 1906 l'Ajuntament de M. aprovà un dictamen en el qual es relacionaven els antecedents que precedeixen, i a més les bases dels reglaments de la societat del Conservatori de música i declamació de M., que s'estimaven desvirtuar les finalitats de concessió del Convent referit; s'explicava que sense intervenció de l'Ajuntament, la dita entitat havia completat i millorat les condicions de l'edifici destinant les seves sales i habitacions al lloguer de particulars per a reintegrar-se dels refaccionaris invertits, i que per això ocupaven el local en la seva part baixa distintes botigues i comerços, i la superior estava llogada a la societat d'esbarjo Casino de Comerç, que l'ocupava totalment, contrariant i burlant els fins de la cessió. Per això en seguia que l'ensenyament, objecte primor-

dial de l'edifici, estigués arreconat en locals humits, malsans, insuficients i poc ventilats, amb la qual cosa contrariaven els fins de la cessió de l'Estat a l'Ajuntament, havent ja això motivat, en 1877, una protesta dels mestres de la localitat al President de la Junta Provincial d'Instrucció Pública. Es referia que la societat Teatre Conservatori era per accions i els seus ingressos els que provenien de l'ensenyança i de l'ús del teatre, amb els que debien amortitzar-se tots els crèdits i accions, no tenint l'Ajuntament res que veure amb els anticips que hagués fet la Junta d'aquella entitat o algun dels seus membres, puix aquesta era qüestió entre el desembolsant i dita entitat, la qual cosa era evident, puix havia destinat l'edifici a finalitats distintes de les de concessió. Per tot això acabava la comissió, procedia s'obligués a la Societat referida a aténir-se als fins de la concessió pactada, comunicant-li perquè deixés lliures i expedites totes les dependències no aplicades a fins d'ensenyança o utilitat, i obligant-la a que complís tot el que estipula en l'escriptura de 1876; proposà també es fes efectiva la intervenció de l'Ajuntament en la comptabilitat de la Junta, i per fi, en cas de no accedir a tot això, l'entitat concessionària, es passés l'assumpte a estudi de dos lletrats per a que, previ informe, pogués l'Ajuntament recórrer, de creure-ho convenient, a la via judicial.

En 26 de juliol de 1909 s'arribà a un acord entre l'Excm. Ajuntament i la Junta del Teatre, pel qual aquesta s'obligava a deixar que es fes efectiva la intervenció, s'estipulaven determinades bases respecte a l'ús del teatre, consignant-se que l'Ajuntament no renunciava a cap de les facultats que li reconeixia l'escriptura de concessió de 1876, el contingut de la qual, així com els seus pactes i clàusules, es ratificava o reconeixia per a la present, devent quedar en vigor u observància en totes ses parts, i es consignava que quedaven per resoldre per quan la Junta anés solucionant les seves diferències amb la Sra. M. H., els altres drets de l'Ajuntament referents a locals per a escoles de primera ensenyança, escola de música i declamació, i demés que requereixi la destinació d'ensenyament i pública utilitat de la cessió, oferint des del moment en una forma o altra que sigui acceptable, els drets de l'Ajuntament de M.

7.ª En el terreny també de fet, els sol·licitants d'aquest dictamen informen als infrascrits que l'escola de música que es disposa crear en la condició 3.ª de l'escriptura de 1876, no s'ha establert; que l'escola de noies no existeix en el teatre-conservatori, havent-se traslladat fa anys a un local apart el lloguer del qual paga l'Ajuntament; que el construït en el Convent és un teatre i no un conservatori, no havent actuat mai en aquest concepte; que tal teatre s'ha dedicat constantment a representacions teatrals o cinematogràfiques, essent empresaris, ben directament la Junta, ja particulars que amb ella contracten; que en l'edifici existeixen en arrendament, per dita Junta atorgat, un magatzem de grans, un altre de carbó, un altre d'esparteria, una botiga de mobles, i, demés, sobre d'aquests baixos, diferents pisos llogats pels ocupants de les botigues, existint encara un altre pis superior en el que està instal·lada la societat de dependents, que com tots els dits baixos i pisos paguen a la Junta de la societat Tea-

tre Conservatori el lloguer corresponent. Existeixen, si, en la casa tres escoles de noies i tenen en ella la seva estada l'Orfeo i el Centre Excursionista, el qual té allí una petita biblioteca, però la instal·lació i estada d'aquestes entitats en l'edifici és iniciativa de les mateixes, i al seu càrrec han corregut i corren les despeses de instal·lació i estada.

CONSULTA

A base dels anteriors antecedents, es consulta als infrascrits si l'entitat Teatre Conservatori per la infracció de les bases de la concessió del local Convent de S. D. ha incidit en causa de rescissió de dita cessió i quals siguin els medis de que pugui valdre's l'Ajuntament de M. per a lograr l'efectivitat de dita rescissió.

OPINIÓ I FONAMENTS

Convé separar bé la concessió de l'Estat a l'Ajuntament de M. de la que aquest, al seu temps, féu a la Societat Conservatori.

Per la primera, continguda en la R. O. de 4 de maig de 1849, l'Estat cedí a l'Ajuntament de M. l'edifici del Convent de S. D. de la mateixa ciutat per establir escoles d'instrucció o altres objectes d'utilitat comú. Aquesta R. O. de concessió constitueix la llei de la mateixa, en termes generals perquè tota concessió de l'Estat o entitats públiques ve lligada i sotmesa a la llei, al decret, a l'ordre o al contracte de què porta causa, segons ha establert el Tribunal Suprem, entre altres moltes, en sentència de 8 de febrer de 1908 i 31 de maig de 1910, en la qual establí clarament que el R. D. o R. O. de concessió és la llei del contracte que regula aquella. Per consegüent, la realitat i eficàcia de la concessió de 1849 venia condicionada a l'establiment en l'edifici del Convent de S. D. d'escoles d'instrucció pública i altres objectes d'utilitat comú.

En l'ordre específic, aquesta necessària congruència entre la concessió i la seva finalitat, es rellevant perquè el Convent cedit per la R. O. de 4 de maig de 1849, com el seu nom revela, procedeix de la desamortització, i a tenor de l'article 5.ª de la llei de 1.er de juny de 1869, corroborat per diverses disposicions, les corporacions o particulars als quals se cedeixin convents, horts o terrenys adjacents i altres edificis de qualsevol procedència, pertanyents a la Nació, queden obligats a costejar les obres de conservació i reparació dels mateixos, entenent-se que retornen a l'Estat des del moment que s'apliquin a objectes distints dels assignats en les concessions, excepte que la variació es fes amb aprovació superior i per a qualsevol dels mateixos objectes expressats en aquells articles. D'acord amb aquest principi, la jurisprudència contenciosa administrativa ha doctrinat en les sentències de 5 i 14 de maig de 1892, i 23 de febrer de 1900, ésser motiu de caducitat de la cessió condicionada de certs béns de l'Estat el no realitzar l'objecte especial de la concessió.

Per imposició, doncs, de l'exposat, deu reiterar-se que si el Convent de S. D. de M. fou cedit a l'Ajuntament de dita ciutat per establir escoles d'instrucció pública i altres objectes d'utilitat comú, no podia ni devia destinar-se a objecte distint, perquè la R. O.

de cessió de l'Estat a l'Ajuntament, de 4 de maig de 1849, com originària, com causant, no podia variar-la ni modificar-la l'Ajuntament, el qual en qualsevol contracte que en virtut de tal cessió hagi pogut atorgar, no ha pogut lícitament separa-se de dita disposició.

En realitat, l'Ajuntament de M. no va quebrantar aquella R. O. a l'atorgar amb autorització superior la sub-cessió de dit Convent a la Junta del Teatre Conservatori en l'escriptura de 1876; examinada en l'antecedent segon pot veure's com no vulnera la finalitat de la cessió, ans al contrari, l'amplia a ensenyament i finalitats culturals, d'evident objecte instructiu i d'utilitat comú, sense oblidar l'establiment de les escoles en el local, ja que en l'escriptura es precisen les que deuran existir i com deuran existir. I si bé és cert que la condició 4.ª d'aquesta escriptura preveu el cas de que la societat concessionària necessités tots els locals, en qual cas, per haber-se de traslladar les escoles a altres llocs, deuria dita entitat satisfer el lloguer dels locals, no és menys cert que tal suposició sols podia sentar-se a base d'establir en el local o edifici objectes d'utilitat comú, i que ni tampoc en aquest cas, ni en cap altre, podia admetre's que en l'edifici s'establís servei ni utilització que prevalgués sobre les escoles d'instrucció pública, fi primordial i en primer lloc citat en la concessió. En aquest sentit és, doncs, notòria la transgressió que tal condició 4.ª implicava de la R. O. de 1849, en admetre la possibilitat de que la concessionària, per necessitar tots es locals, exigís el trasllat de les escoles, i en tal aspecte la transgressió, per vulnerar els termes de la concessió, és nulla i ineficax a tenor de les regles jurídiques abans apuntades.

Apart d'aquest incís, en el qual deu superposar-se la R. O. de 1849 a l'escriptura de 1876, aquesta, com abans diem, aplicava recament di'a R. O. que amb tal que en el Convent s'establissin escoles d'instrucció pública i altres objectes d'utilitat comú, no exigia fos el creador el mateix Ajuntament, que no estava privat de sub-cedir el local als propis fins de la R. O. o altres més amplis d'igual orientació, i que va obtenir per a això, en tot cas, l'aprovació superior referida en dit antecedent segon.

Amb lo exposat queda justificat que pugué l'Ajuntament atorgar l'escriptura de 1876 i que aquesta, apart de l'incís mentat, complí la R. O. de 1849, ampliant encara, als seus propis fins, l'objectiu de la mateixa. Deu, doncs, quedar descartat aquest punt.

La qüestió a examinar més immediata és la relació contractual establerta entre l'Ajuntament i la Junta del Teatre Conservatori en l'escriptura de 1876. A una i altra entitat obliga inicialment, primordialment, la R. O. de 1849 en l'escriptura invocada i explicada, i d'un mode immediat les condicions fixades per l'Ajuntament per a la cessió i a les quals bé o mal transcrits en l'escriptura, se someten les parts. És evident que es tracta d'un contracte administratiu, públic, pel qual l'Ajuntament obrava en interès i per a finalitat general; és terminant en aquest sentit la doctrina establerta en la sentència del Tribunal Suprem de 28 setembre de 1906 i en el R. D. de competència de 3 de juliol de 1908, a tenor dels quals era inqüestionable la naturalesa

pública de dita relació contractual. I aquest contract es regia per les condicions acordades per l'Ajuntament transcrits en l'escriptura, que obligaven a les dues parts amb funció de l'art. 1256 del Codi Civil, declarat com aplicable als contractes de qualsevol classe de les entitats públiques.

Ara bé: dit contracte ha sigut complert per la Societat del Teatre Conservatori? A jutjar pels antecedents facilitats als infrascrits lletrats, resoltament no. N'hi ha prou amb llegir el lluminós dictamen de la Comissió consistorial de M., relacionat en l'antecedent quint, el precedent valíols que constitueix la comunicació de l'Alcaldia de M., referida en l'antecedent tercer, i els detalls de fet facilitats als infrascrits i mencionats en l'antecedent setísim, per arribar a la conclusió de que han sigut nombroses i greus les infraccions del contracte, i el que és més greu, la mateixa Reial Ordre de 1849.

Aixecar o construir un teatre en lloc d'un conservatori, a pesar del resultat en l'ordre de 28 d'abril de 1894, és sobradament discutible impliqui compliment de la R. O. de 1849 i de l'escriptura, que sols de conservatori de música i declamació tracten; doncs si el fi cultural i com a tal d'utilitat comú de l'últim és notori, en quan al teatre depèn d'un conjunt de concauses, màxim explotant-se per empresa que més que la utilitat comú, vincula a la finalitat educativa i moralitzadora de les obres a representar, estarà atenta a l'ingrés i a la utilitat particular.

S'ha vulnerat, des del moment, la condició tercera de les fixades en la cessió per l'Ajuntament, mitjançant no haver-se construït l'escola conservatori.

La clàusula quarta, que per ella mateixa, com abans hem vist, inclou una infracció de la R. O. de 1849, s'ha quebrantat també, traslladant les escoles de nenes, el lloguer de les quals no paga la societat Teatre Conservatori, com la clàusula expresa, sinó l'Ajuntament, i mantenint les altres mal instal·lades, segons diu el dictamen objecte de l'antecedent quint, i sense que la necessitat d'aquell trasllat pugués tenir-se per justificada des del moment que apart de l'edifici es destina a lloguers i a habitacions particulars o d'entitats.

Però és d'un modo singular constitutiu d'infracció no solament de l'escriptura de 1876 sinó de la pròpia R. O. de 1849, les construccions efectuades en l'immoble amb destinació directa a habitacions particulars, en el modo i forma exposats en l'antecedent setísim.

L'Ajuntament de M., davant d'aquestes infraccions té no ja el dret, sinó el deure per a evitar caure en les causes de caducitat de la concessió apuntades al començament d'aquest dictamen, d'exigir es compleixin la R. O. de 1849 i el contracte de 1876. Per això, tractant-se com se tracta d'un contracte administratiu segons hem vist, posseeix tota la força de coacció que li correspon com a entitat pública, ja que com a tal se li otorga la cessió i com a tal va actuar en l'escriptura de 1876. Pels mitjants de coacció que la legislació posa a la seva mà, deu procedir el seu albir, o a exigir el compliment estricte de la Reial Ordre de 1849 i el contracte de 1876, o la rescissió d'aquest. Li concedeix aquest

doble dret l'art. 1124 del Codi Civil a tenor del qual la facultat de resoldre les obligacions s'entén implícita en les recíproques pel cas de que un dels obligats no complís el que li pertoca, poguent el perjudicat escollir entre exigir el compliment o la resolució de l'obligació amb el resarciment de danys i abonament d'interessos ambdós casos. Aquest precepte ha sigut, amb perfecta lògica, declarat aplicable als contractes i obligacions administratives per sentència de 16 de març de 1909, i resulta clara la seva aplicació en aquest cas davant l'incompliment per la societat Teatre Conservatori de les bases de la R. O. de 1849 i de les condicions de l'escriptura.

Solament serà requisit previ el que l'Ajuntament, declarant la seva voluntat de rescissió pels motius d'incompliment indicats, acordi des del moment la instrucció d'un expedient en el qual es provin documentalment, com és sobradament possible, les infraccions o incompliments reiteradament consignats, i en tal expedient, indicant l'objecte, s'escolti a la Societat Teatre Conservatori.

Fet així, l'Ajuntament acordarà si resol l'incompliment o la rescissió de la concessió de 1876.

Si l'Ajuntament opta per exigir el compliment, pot, per ordres de manament i força de coacció, exigir la construcció de l'escola de música, reinstallar totes les escoles en la casa, obligant per aquest motiu a l'evacuació dels locals que siguin precisos, dels destinats a altres fins i exigir actuï el Teatre Conservatori o amb finalitat d'utilitat comú.

Si l'Ajuntament opta per la rescissió, deu, prèvia notificació de l'acord a la Societat Teatre Conservatori, incautar-se del local i destinar-lo als fins de la seva concessió. Això sens perjudici, en aquest cas, de liquidar amb aquella societat els seus deutes legítims, liquidació que per a res ha d'ésser prèvia des del moment que no és líquida, ni coneguda, ni justificada la suma a pagar, i depèn d'una liquidació a practicar entre la societat dita i l'Ajuntament.

No és obstacle a tals conclusions el que en la condició primera de l'escriptura de 1876 es consigni la cessió en usdefruit del local a dita societat, interí no es vegi l'Ajuntament en disposició de reintegrar a dita societat els capitals allí invertits, i garantir els compromisos contractats, perquè aquest és un dret de reintegro de la societat, independent del deure que té de dar compliment a les altres condicions, i perquè el deure correlatiu de l'Ajuntament d'efectuar dit reintegro en la quantitat i forma justes, no el priva del dret d'exigir el compliment de les condicions que fixa per a la cessió.

Aquest pacte o condició, com els altres, s'establiren amb vistes a un compliment normal i correcte del contracte de 1876, en execució del qual l'Ajuntament podia reintegrar-se en la possessió del local retornant dits capitals; més ara no es tracta d'això, sinó de sancionar un incompliment del contracte que deixa de banda el deure de l'Ajuntament, quan arriba el cas, d'efectuar el reintegro indicat. Fins en el cas de que l'Ajuntament es decidís per la resolució del contracte de 1876 i procedís a la incautació

del local, compliria amb la clàusula o condició primera, requerint a la Societat Teatre Conservatori al notificar-li la rescissió perquè presentés estat o relació justificada dels capitals invertits i de legítim reintegro, el saldo del qual, un cop conforme, deuria pagar.

Tampoc, finalment, és obstacle a les conclusions sentades, el conveni de 26 de juliol de 1909, mentat en l'antecedent sextísim. Aquest conveni, acordat per l'Ajuntament, sense l'aprovació requerida per el número tercer de l'article 85 de la llei municipal, pot pretendre's que és vàlid en quant concorda amb la R. O. de 1849 i el contracte de 1876, pel qual l'Ajuntament obtingué, com s'ha vist, dita superior autorització. En tot cas, aquest conveni consigna ben clarament, es rectificava en tot l'escriptura de 1876 amb tots els seus pactes i clàusules. I qualsevol qüestió pendent entre la Societat Teatre Conservatori i altra persona, era estranya a l'Ajuntament, que en aquest conveni no podia reduir ni limitar els seus drets, i menys a pretext de diferències que no l'afectaven directament entre la societat i la Senyora H., i que mai ni per cap motiu podien impedir a l'Ajuntament exercir els drets dimanats en favor seu de la Reial Ordre de concessió de 1849 i de l'escriptura de 1876.

Aquest és el nostre parer que es sotmet com sempre, a un altre més encertat.

Barcelona, catorze de març de 1923. *Jesús Sánchez Diezma; Josep Claveria Echave.*

OPINIONS DELS SECRETARIS

SUSPENSIONS GOVERNATIVES D'ALCALDES, TINENTS I REGIDORS

Continuant l'estudi començat a publicar en el número del mes de maig, m'ocuparé de les suspensions i de les causes que poden determinar-les, deixant per a un darrer article el parlar dels mitjans legals i pràctics de defensa dels interessats.

L'article 189 de la llei municipal autoritza als Governadors civils per a suspendre els Alcaldes i Tinents per causa greu, donant-ne compte al Govern en el termini de 8 dies, i també als Ajuntaments en el cas de cometre aquests extralimitació greu de caràcter polític, donant publicitat a l'acte, incitant a cometre-la a altres Ajuntaments, o produint alteració de l'ordre.

Els Alcaldes, Tinents i Regidors poden incórrer en responsabilitat: per infraccions manifestes de la llei en virtut dels actes o acords en els quals intervinguin, atribuint-se facultats o abusant de les llurs; per desobediència o desacatament als superiors jeràrquics, i per negligències u omissions de les que en pugui resultar perjudici als interessos o serveis que els estan confiats.

Segons l'article 182 de la llei orgànica dels Municipis, els fets o omissions dels Alcaldes, Tinents i Regidors, punibles administrativament, seran castigades amb amonestació, apercibiment, multa i suspensió, segons els casos. Amb arreglo al 183, és procedent l'amonestació en els d'error, omissió o negligència lleus, no mitjançant-hi reincidència i essent de fàcil reparar el mal causat; l'apercibiment, en els de reincidència en la falta ja castigada, i en els

d'extralimitació de poder o abús d'atribucions i negligència, les conseqüències de les quals no siguin irreparables i greus; la multa, sempre que les lleis i disposicions generals la fixin i en els casos de reincidència en faltes punides amb apercibiment, i també en els d'extralimitació, abús d'autoritat, negligència o desobediència greus, que no facin indispensable aplicar la suspensió ni determinin responsabilitat criminal; i la suspensió, en els casos abans indicats.

Amb tota evidència, el propòsit del legislador, i, per tant, l'esperit de la llei, és que la imposició de dites penes correspongui a la gravetat dels mancaments comesos, i s'aplica lògicament la declaració de la R. O. de 26 de maig de 1874 de que la llei no exigeix que es guardi rigorosament l'ordre o gradació de l'article 182 per a imposar l'amonestació, apercibiment, la multa o la suspensió, doncs són els casos els que determinen l'aplicació d'una o altra. Tant és així que l'article 183, al determinar aquells en els quals és procedent imposar multes, afegeix «quant no exigeixin la suspensió», frase que esvaeix tot dubte respecte aquest particular.

Però si aquesta interpretació és raonada, també ho és la de que solament per causes greus procedeix la suspensió, i que si bé és discrecional en el Govern apreciar la gravetat, no pot confondre's la discreció amb l'arbitrarietat, ni amb l'abús de poder, doncs la facultat discrecional que correspon al Poder Públic en determinats casos és per a que en faci ús dintre dels límits de prudència que imposa la recta governació de l'Estat i de les Corporacions qual tutela li pertoca. Per consegüent, els funcionaris o autoritats que practiquin visites d'inspecció i instrueixin expedients encaminats a sancionar mancaments comesos per Alcaldes, Tinents i Regidors deuen interpretar restrictivament els articles de la llei municipal relatius a suspensions, doncs altra cosa seria tòrcer el veritable sentit de la R. O. d'abril de 1921 que determina que de la facultat dels Governadors per a ordenar i practicar visites d'inspecció deu fer-se'n ús «per a que siguin ben administrats els interessos municipals» sense desviar el recte abast que devien tindre aquelles; i en lloc d'anar «encaminades a destituir els organismes municipals, deuen adreçar-se a normalitzar els serveis», doncs «molt rares vegades poden ésser motiu per a destituir un Ajuntament».

Es també lògica la següent deducció que fa un comentarista de la llei municipal, després d'estudiar els articles 183, 182 i 189. Diu que per a imposar l'apercibiment, precisa la prèvia amonestació en cas d'errors, omissions o negligències lleus, perquè la primera correcció de fet és l'amonestació, conforme el paràgraf primer de l'article 183; que si el manament és d'extralimitació de poder, abús de facultats o negligència quals conseqüències no siguin irreparables ni greus, és precís que per fets iguals s'hagi imposat l'apercibiment abans de la multa; que aquesta és procedent en el cas d'extralimitació, abús d'autoritat, negligència o desobediència greus, si no ho són tant que facin precís a suspensió o responsabilitat criminal, sense necessitat del previ apercibiment, el qual tampoc és necessari si la multa o altra correcció són autoritzades o manades per disposició ex-

pressa; que, en el cas d'extralimitació greu de caràcter polític i amb alguna de les tres causes de que parla l'article 189, procedeix la suspensió, sense prèvia amonestació, apercibiment, ni multa; i finalment, per desobediència greu no es deu suspendre mai als regidors sense haver-los apercibut i multat abans per iguals fets.

Resulta ben marcada la diferència entre la suspensió d'Alcaldes i Tinents, i la de Regidors. Tant és així que la R. O. de 3 de febrer de 1879 declarà que d'aquest darrer càrrec solament en poden ésser separats per sentència dels Tribunals amb arreglo a ço que es mana en l'article 191 de la llei, salvant el cas d'incapacitat que pot declarar l'Administració.

Es més: mentre els Alcaldes i els Tinents poden ésser objecte de suspensió per causa greu, sense que la llei concreti el concepte de gravetat, els Regidors no poden ésser sospesos pel Governador més que en els casos taxativament determinats en l'article 189 i sempre que concorrin les causes que fixa, o siguin les abans esmentades. Aquesta interpretació creiem que és la més autèntica, i està en harmonia amb ço que es declara en les Rs. Os. de 12 de juny, 3 de juliol de 1904 i 23 de novembre de 1906, i es dedueix de les de 18 d'agost de 1887, 1, 12 i 19 de juliol, i 14 de setembre de 1892, 23 de novembre de 1906 i altres, segons les quals els Governadors poden passar els antecedents als Tribunals si al seu judici revesteixen caràcter delictiu, «encara que no concorrin en els fets les causes que exigeix dit article per a decretar la suspensió».

Els Alcaldes i els Tinents no poden ésser sospesos per fets realitzats abans de llur darrera elecció, i els regidors per actes anteriors a la constitució de l'Ajuntament, encara que en formessin part a l'ésser comesos, i tampoc per fets d'ordre particular, ni dues vegades pel mateix motiu, i solament poden ésser punits els culpables.

Declaracions contingudes en Rs. Os. de 16 d'abril de 1890, 3 de desembre de 1879, 4 de juny de 1882, 14 de desembre de 1883, 16 de novembre i 5 de desembre de 1887, 18 d'agost de 1888, 4 de gener i 27 de febrer de 1896.

Segons la R. O. de 22 de desembre de 1872 i la de 8 de maig de 1873, existeix extralimitació de funcions en cas d'abús de poder per raó del càrrec, venint determinada llur gravetat per les conseqüències reparables o irreparables que causa, mentre que el caràcter polític solament és propi dels actes que produeixen o tendeixen a produir alteració en les relacions entre governants i governats. I, segons la de 5 d'abril de 1871, la infracció de llei, per sí sola, no és causa suficient per a determinar la suspensió governativa: però si la persistència en la infracció es converteix en desobediència greu, és procedent aplicar-la.

La jurisprudència governativa ha declarat, concretament, com a causes suficients determinants de la suspensió les següents: a) no assistir a les sessions, si abans els culpables han estat apercibuts i multats (Reials Ordres de 3 de desembre de 1879, 2 i 6 d'abril de 1880, 11 de gener, 17 de març i 15 d'abril de 1881, 3 d'octubre de 1883 i altres); b) no portar, amb els requisits corresponents, els llibres d'actes i comptabilitat; c) no acordar l'Ajuntament les distribucions de cabals; d) la no exis-

tència en Caixa dels cabals resultants de les actes d'arqueig; e) dificultar la tasca del Delegat inspector. (Rs. Os. de 3 i 4 de gener de 1921). I, en termes més abstractes, la R. O. de 3 de febrer de 1878 declarà que és motiu de suspensió qualsevol causa greu, encara que no sigui de caràcter polític, amb qual declaració no estem conformes per ço que es refereix als Regidors, per les raons abans exposades; i també tot abús d'autoritat, extralimitació, negligència o desobediència greu, a tenor de ço que es declara en les de 12 de febrer i 22 de juliol de 1879.

Entre les moltes declaracions de la jurisprudència administrativa respecte a suspensions, trobem una R. O. de 24 d'octubre de 1902 segons la qual no poden decretar-se per desobediència sense abans haver castigat la mateixa falta amb apercibiment; i altra de 4 de gener de 1896 que prohibeix als Governadors imposar-la després d'haver estat suspès un Ajuntament per l'autoritat judicial.

Deu instruir-se expedient, independent del de la visita, per manar-ho la R. O. d'abril de 1921 relatiu a les inspeccions, en el qual deuen ésser escoltats, necessàriament, els interessats, o siguin l'Alcalde, Tinents o Regidors contra els quals es dirigeixi el procediment. Apart de que aquesta és regla fonamental sempre que es fan càrrecs a un hom, per si algun dubte existís, la Reial Ordre de 21 de gener de 1896 declarà l'obligatorietat d'aquest tràmit. De manera que, si no són escoltats, és parer nostre que l'expedient adoleix de vici de nul·litat, qual declaració pot demanar-se mitjançant recurs de queixa al Ministre, doncs és evident que s'ha produït una infracció reglamentària, o sigui un dels dos casos precisos determinants del mateix segons la base 14 del número 2 de la llei de Bases per al procediment administratiu, del 19 d'octubre de 1889.

La suspensió acordada pel Governador deu ésser notificada al Ministre de la Governació en el termini de 8 dies; i el Ministre, en el de 60, la deixarà sense efecte o bé instruirà, amb audiència de l'interessat, expedient de separació, el qual serà resolt pel Consell de Ministres.

Si el suspès és l'Alcalde, mentre dura la suspensió, exercirà l'Alcaldia el Tinent o Regidor al qual pertogui, no podent el Governador nomenar substitut, per ésser aquesta la natural deducció resultant de l'estudi de la llei i haver-ho declarat la Reial Ordre de 3 de febrer de 1881.

En el terreny doctrinal i d'interpretació estricta dels termes i de l'esperit de la llei, la suspensió de regidors sols procedeix en els casos taxativament concretats en l'article 189. Però, a Espanya, des de que En Romero Robledo va ésser Ministre de la Governació, en 1878, varen començar a dictar-se Rs. Os. contradictòries, algunes de les quals han estat abans acotades, i malgrat que la Comissió Permanent del Consell d'Estat, a l'informar des de 1904 els expedients ho ha fet adoptant el primitiu parer, els Ministres solament l'han acceptat si afavoria a llurs clienteles. Essent el resultat de tals sinuositats que, en la pràctica, els Governadors, feien el que els convenia o els manaven.

JOAN PARDO WERHLE.

Advocat. Llicenciat en Administració. Secretari de Manresa.

L'OBRA CONTINUADORA DE LES BIBLIOTEQUES POPULARS

L'obra de les Biblioteques populars em- presa per la Mancomunitat de Catalunya, va seguint, des de la seva fundació, el camí que En Prat de la Riba en el mes de maig

en tots els seus aspectes: A) com a sales públiques de lectura dotades de dipòsits de llibres i que realitzin el servei de préstec; ha estat un èxit poc esperat per la gran

local essent precis una extensió, que no és altra cosa que el préstec: B) com a sucursals de la Biblioteca general de Catalunya; també ho han estat, doncs han sigut moltes i escollides les demandes fetes de préstec a la Biblioteca de Catalunya.

Cal fer notar, no obstant, dos resultats que eren poc esperats: com són l'especialització de cada Biblioteca i l'exemple que han donat per crear altres petites Biblioteques. Oberta una Biblioteca al públic, ben aviat s'han notat entre els seus lectors especialitzacions ben característiques de la comarca, notant-se la preferència a determinats estudis o oficis. El segon aspecte d'exemplaritat, s'explica pel desig que, vist l'èxit de les Biblioteques i en poblacions on no ha estat possible l'alçar un edifici adequant per a la mateixa, s'han utilitzat els centres i casinos, establint i millorant la seva biblioteca en un sentit viu, adoptant-la a la realitat i no fent-la un dipòsit de llibres poc útils i vells dels que fan nosa a les cases, i que van a parar-hi per omplir un armari. No fa gaires dies arribava a les meves mans un prospecte per a la creació de Biblioteques parroquials, en les quals es reglamentava el contingut d'aquestes biblioteques marcant una tria curta i escollida de llibres indispensables a tota biblioteca. La creació d'aquestes Biblioteques parroquials no és sinó un èxit d'exemplaritat de les instal·lades per la Mancomunitat.

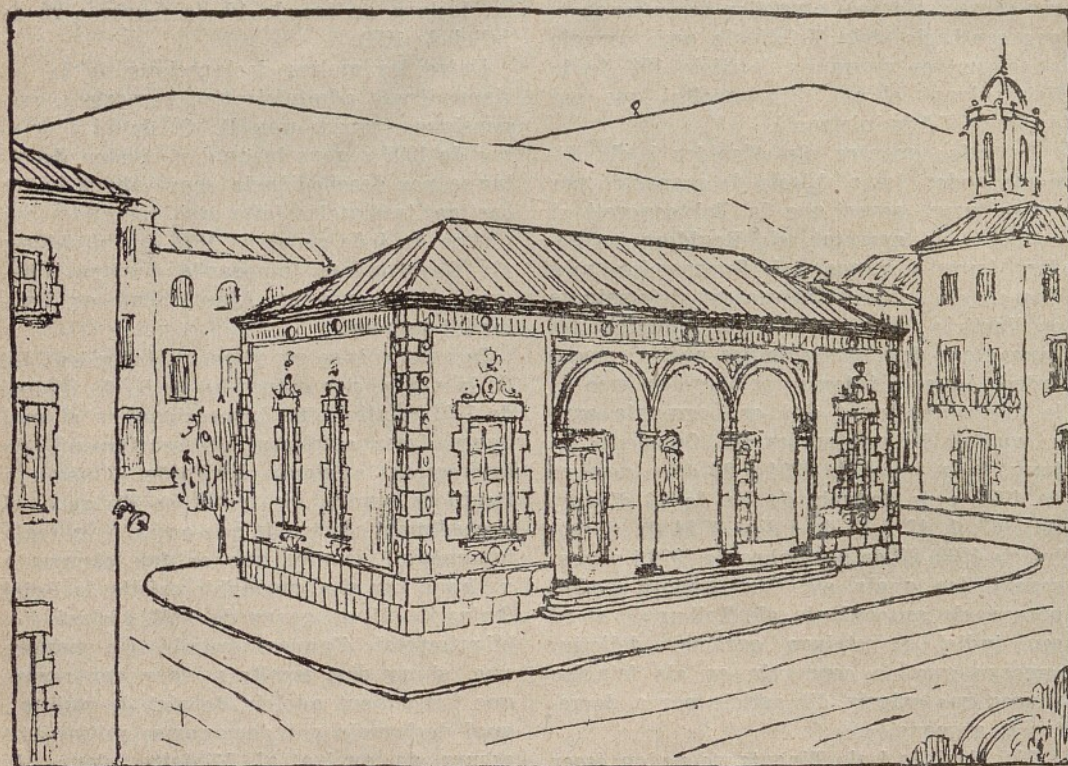
La idea de destinar en tota Biblioteca popular una sala per a conferències, sala

de 1915 va senyalar en tots els seus aspectes sense minva de cap d'aquests, ans al contrari, amb perfeccionaments i resultats ben satisfactoris.

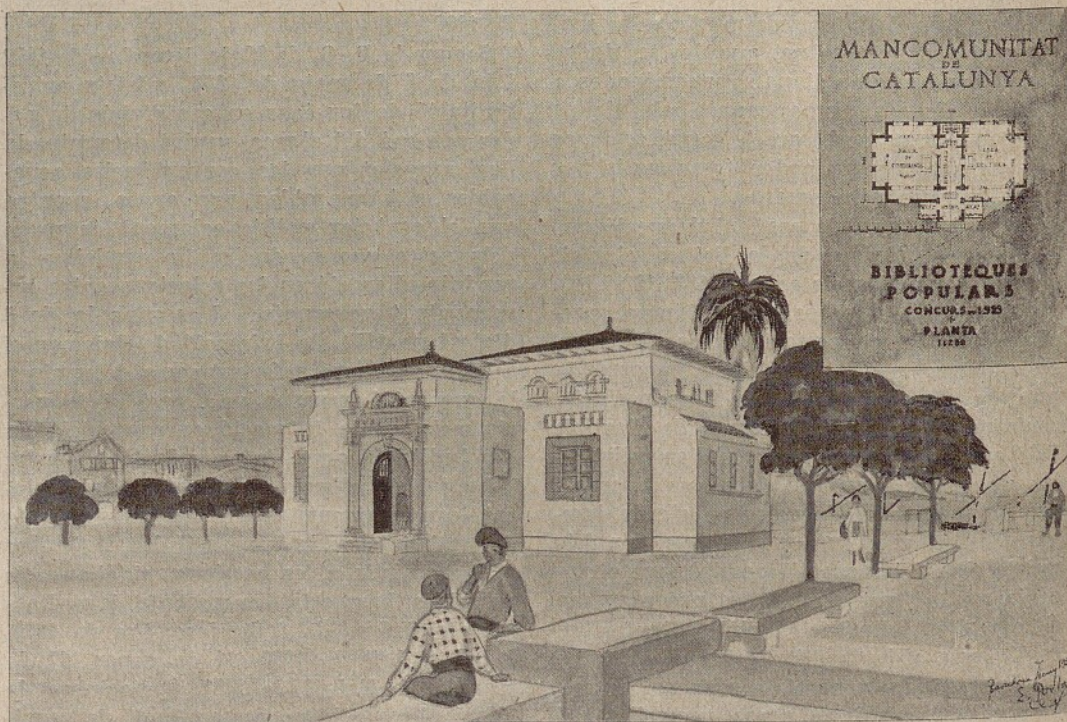
En l'actualitat són obertes al públic, inspirades en el criteri que es va tenir a l'establir-les, les de Valls, Olot, Canet, Borges Blanques, Vendrell, Pineda, Figueres, Sallent i a punt d'inaugurar-se aviat les de Vich i més tard les de Badalona i Terrassa, concedides i en tràmit de subhasta en virtut del darrer concurs, les de Banyoles, Pobla de Lillet, Tiana, Mataró, Balaguer i Igualada.

En cada concurs que el Consell de la Mancomunitat ha obert per a la construcció de noves Biblioteques, més gran ha estat el desig dels pobles de posseir-ne per creure era la Biblioteca el centre espiritual on s'han de formar els nuclis escollits per a escampar una civilització moderna, i s'ha palesat aquest desig per ofertes superiors a les que la Mancomunitat en les bases dels mateixos assenyalava; això vol dir que l'èxit de les Biblioteques és assolit i assegurat, i ho és, com deïem al començament,

assistència que sempre s'ha notat en les Biblioteques obertes al públic i l'ús que s'ha fet del préstec revelador de l'interès dels lectors, venint a constituir com una demostració palesa de la insuficiència de

Avant-projecte de Biblioteca popular de la Mancomunitat a marina. Premiat amb 1,000 pessetes
Autor, Arquitecte senyor Isidre Puig Boada

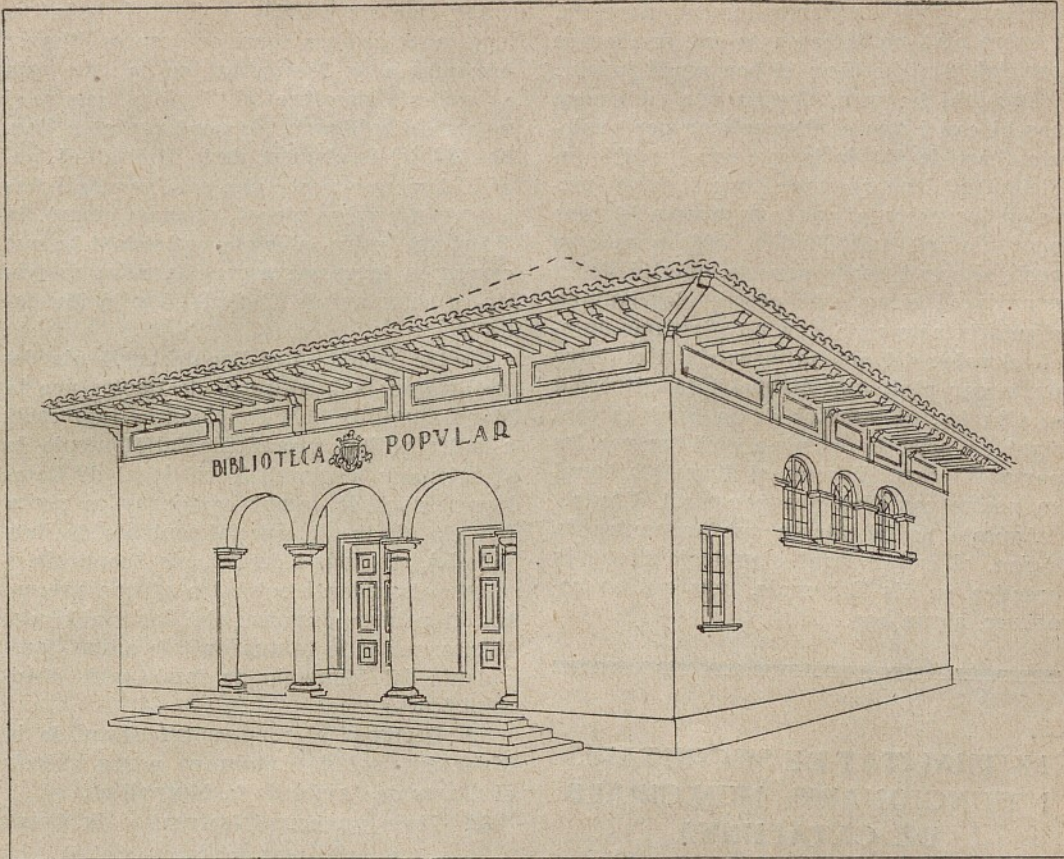

Avant-projecte de Biblioteca popular de la Mancomunitat a marina. Premiat amb 1,000 pessetes
Autor, Arquitecte senyor E. Porta

segurament única neutral que en un poble es pugui destinar a actes culturals i sota la direcció del Patronat de la Biblioteca, ha donat el resultat que era d'esperar, havent-se tingut que restringir ben sovint la utilització d'aquestes sales per a no apartar-se de la idea fonamental a l'instalar-les.

Però hi ha un aspecte, apart de tots els anteriors esmentats, que la Mancomunitat hi ve posant un especial interès, i és el d'instalar les Biblioteques en edificis especials i, preferentment, per poc que sigui possible, construir-los de planta. Res d'instal·lacions vergonyoses en recons d'edificis oficials, vells, mig enrunats i polsosos; res de promiscuitats amb oficines burocràtiques o amb Instituts que no donen gaires senyals de vida; tot el contrari, la Mancomunitat ha cregut que la instal·lació d'una Biblioteca popular en un poble havia de representar el començ d'una vida nova, i per això se l'havia d'allunyar i preservar dels contactes amb la vida vella.

Dongui's a la Biblioteca popular un edifici tant petit, modest i fins econòmic com

Avant-projecte de biblioteca popular de la Mancomunitat a muntanya. Premiat amb 1,000 pessetes
Arquitectes senyors Bergós i Bonet

se vulgui, però sí un edifici propi, independent, net, blanc, decorat amb higiènica

i econòmica coqueteria, i presentant per dins i per fora un aspecte estètic i agradable, i en això també es revela l'obra continuadora de la Mancomunitat en les Biblioteques populars.

No fa gaire obria un concurs, seguint el criteri esmentat, per a premiar avant-projectes d'edificis amb arreglo a unes bases inspirades en la finalitat que porten en si les Biblioteques populars, i en un esperit ampli a fi de que aquest concurs estimulés els concursants a estudiar formes noves adoptades a les localitats geogràfiques (muntanya, marina o ciutat) i recompensant en forma força decorosa els millors treballs presentats, dels quals en són mostra els que gràficament podran apreciar els nostres lectors, segurs de que trobaran en l'examen dels mateixos confirmació al que tenim exposat.

Avant-projecte de Biblioteca popular de la Mancomunitat a muntanya. Premiat amb 2,500 pessetes
Autor, Arquitecte senyor Puig Gairal

C.

CONSULTES

Ha sigut presentada en aquest jutjat municipal una demanda de desahuci contra uns terratinents-arrendataris, que ha sigut admesa. Però al comparèixer la demandada ha allegat incompetència del Tribunal perquè el canon de l'arrendament-aparceria, en fruits, excedeix de ls 1,500 pessetes. Per tant hi ha dubte sobre la quantia de

la cosa litigiosa i de si és d'aplicació l'article 496 de la llei d'Enjudiciament Civil. La decissió del Tribunal sobre això, en que ha de basar-se si el mateix no té prou elements de judici, ja que és d'esperar que en l'informe de les parts cada una porti dades que l'afavoreixin i prou? La llei no diu res.

Realment en aquest cas hi ha que suplir el silenci de la llei de procediment ci-

vil que ordena que quan hi hagi dubte sobre la quantia litigiosa el Jutge (el Tribunal, ara) escolti a les parts i resolgui.

Es evident que amb això n'hi ha poc per a resoldre, ja que cada part aportarà dades que la beneficiïn i prou. Manca, doncs, aquí la pràctica d'una prova que en el cas consultat no pot ésser més que sobre la quantitat dels fruits que dona la finca en qüestió, rendiment net de la mateixa i,

per tant, preu de l'arrendament-aparceria. I sobre això no hi cap més que una prova pericial. Així ho dicta el bon sentit jurídic.

Però, hi ha més. Creiem que en aquest cas hi cap i fins es deu aplicar per analogia, l'article 493 de la mateixa llei d'Enjudiciament Civil que mana que el Jutge convoqui les parts a una comparecència (fins aquí d'acord amb l'article 496) perquè es posin d'acord sobre aquesta qüestió de la quantia; i si no s'hi posen, elegeixin en el mateix acte cada una un pèrit que apreciï el valor del què es discuteix, i el Jutge un tercer pèrit que dirimeixi la discòrdia si n'hi ha, el resultat de la qual es consignï en acta. Si en vista d'ell tampoc les parts es posen d'acord, el Jutge (Tribunal en nostre cas) resoldrà per medi d'Auto.

Aquesta és la solució que aconsellen la lògica, el criteri legal d'analogia i que és pràctica en els Tribunals, dels qui en coneixem algun cas.

MUTUALITAT DE SECRETARIS I FUNCIONARIS MUNICIPALS DE CATALUNYA

En la sessió celebrada pel Consell de Govern, el dia 5 de novembre darrer, es prengueren els següents acords:

1.er Admetre a la Mutualitat els següents funcionaris:

PRIMERA CATEGORIA

Modest Tapis Mayor, Secretari, Navata (Girona).

SEGONA CATEGORIA

Remigi Massuet Ferrer, Secretari, Montornès (Barcelona).

Josep Godial Pasqués, Secretari, Falgarolas (Barcelona).

Pau Rifà Molas, Secretari, Sobremunt (Barcelona).

TERCERA CATEGORIA

Ramon Boix Simó, Secretari, Ulldecona (Tarragona).

Joan Castellà Sala, Secretari, Verdú (Lleyda).

Salvador Macau Barceló, Secretari, Palau Sabadera (Girona).

Esteve Rovira Casadevall, Oficial de Secretaria, Manlleu (Barcelona).

Pere Subirats Paqui, Oficial de Secretaria, Manlleu (Barcelona).

Joan A. Camps Tost, Secretari, Falset (Tarragona).

Josep Macau Roig, Secretari, Port de la Selva (Girona).

Josep Bonastre Anull, Secretari, Vallfogona de Riucorp (Tarragona).

2.^{on} No concedir en avant l'ingrés a la Mutualitat dels Secretaris i funcionaris municipals que excedeixin de 65 anys per haver transcorregut el termini de 4 mesos que per excepció es concedí per a ingressar els que es trobessin en aquestes circumstàncies, segons l'article primer dels transitoris al Reglament, el qual termini acabà el 31 d'octubre passat.

3.^{or} Que els trasllats voluntaris a la categoria immediata superior després d'haver ingressat a la Mutualitat en la categoria en què està classificat el Municipi segons el nombre d'habitants, de conformitat a l'article 5.^è del Reglament de la Mutualitat, puguin demanar-se per una sola vegada i fins a 31 de desembre vinent, abonant emprò, la diferència entre la quota satisfeta i la que correspon ingressar segons la nova categoria, a comptar de l'admissió a la Mutualitat.

D'altra banda, atès l'equiparació als Secretaris en la bonificació de quotes per la Mancomunitat, dels funcionaris ingressats a la Mutualitat, procedents del Montepio de Funcionaris d'Administració local de Catalunya, s'acordà també equiparar-los per a tots els efectes, i especialment als de l'article 5.^è, en drets i deures, als Secretaris.

4.^{art} Considerar subjectes al que preceptua el primer paràgraf de l'article 17 del Reglament de la Mutualitat als afiliats procedents del Montepio de funcionaris d'Administració local.

5.^è Designar al senyor Dipositari de la Mancomunitat de Catalunya per a exercir el càrrec de Caixer de la Mutualitat.

6.^è Obrir un compte-corrent a la Caixa

de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis pel dipòsit de cabals de la Mutualitat.

7.^è Aprovar la baixa per malaltia de l'afiliat n.º 22 de la 3.ª categoria Sr. Joan Pernaú Brossosa, Secretari de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm (Girona) amb dret al cobrament dels subsidis reglamentaris, a comptar des del dia 25 de setembre passat.

8.^è Celebrar les sessions ordinàries a dos quarts d'onze del primer dilluns de cada mes.

Darrerament s'assabentà de l'acord del Consell Permanent de la Mancomunitat concedint una dieta de 20 pessetes per sessió als senyors membres del Consell de Govern de la Mutualitat, representants dels funcionaris municipals.

Recordatori

De conformitat a l'acord pres pel Consell de Govern, en sessió de 7 d'agost darrer, integrat en el fulletó de la Mutualitat remès a tots els afiliats, es recorda a aquests que els pagaments de les respectives quotes deu fer-se per trimestres avençats i dins del primer mes del respectiu trimestre, caient, en cas contrari, en les sancions establertes en els acords 4.^{art} i 5.^è de la data esmentada.

DEURES QUE LA LEGISLACIO IMPOSA MES DE DESEMBRE

AJUNTAMENTS

SERVEIS BIENNAIS

Renovació d'Ajuntaments.—Vàrem dir en la relació de serveis corresponents al mes d'octubre, que les operacions anteriors a la renovació dels Ajuntaments eren dues: declaració de vacants i sorteig de regidors. Estudiats ja quan fa referència al primer particular, cal tractar la segona part relativa al sorteig de regidors.

Aquest sorteig es fa quan en la darrera renovació biennal en algun districte ha sigut coberta alguna vacant de regidor amb caràcter extraordinari, corresponent a algun regidor que encara li faltaven dos anys per complir els quatre de regidoria que senyala la llei Municipal, ja que, segons l'article 48 de la llei Municipal i reials ordres de 13 d'abril de 1883 i 7 i 26 de juliol de 1887, els regidors que han cobert vacants extraordinàries es consideren com a continuadors d'aquells a qui han substituït.

Resulta de fet, que quan en una elecció i en un districte determinat és elegit un regidor amb caràcter extraordinari, aquesta elecció es fa conjuntament, en forma que després de la proclamació no és possible distingir o determinar quin o quins dels nous regidors han sigut elegits amb caràcter extraordinari, i que per tant sols han d'exercir el càrrec fins a la pròxima renovació, i quins ho han sigut amb caràcter ordinari.

Per determinar aquest particular és per què es fa un sorteig, quan concorre aquesta circumstància.

Més en el compliment d'aquest comès poden presentar-se dues circumstàncies completament distintes: a) Que el sorteig pro-

cedeixi i es faci, i b) que el sorteig procedeixi i no es faci.

El per què d'aquesta distinció està en el següent:

El sorteig d'un regidor en aquests casos té per objecte provocar una vacant. Si aquesta vacant existeix, és evident que ja no hi ha motiu de provocar-la. Suposem un districte que en la última renovació va elegir quatre regidors, tres en concepte de renovació ordinària i un en el d'extraordinària, i que durant el bienni ha ocorregut la mort d'un d'ells. En aquest cas és evident que no cal provocar oficialment cap vacant, ja que aquesta ha sigut determinada per un fet imprevist.

El que no pot fer-se de cap de les maneres és transferir o compensar la vacant d'un districte a un altre, ja que segons la llei Municipal pels efectes de renovació, cada districte és del tot independent dels altres. Així per tant, si en el districte tercer cal provocar una vacant per mitjà de sorteig per haver sigut elegit un regidor amb caràcter extraordinari en la última renovació, i en el districte segon per defunció o separació definitiva del càrrec ha sigut determinada una vacant, no podrà tenir-se en compte aquesta per a deixar de fer el sorteig en el districte tercer. En aquest cas el que procedeix és eliminar un regidor d'aquest districte tercer, i cobrir una vacant extraordinària del districte segon.

Tota aquesta doctrina ve principalment continguda en les Rs. Os. de 21 abril de 1883, 19 de juny de 1889 i 15 d'abril de 1900.

Altra R. O. de 6 de març de 1888 disposa que per a que el sorteig sigui vàlid, és pre-

cis que acordi llur realització en la sessió anterior a aquella en què deu fer-se.

Celebrat el sorteig, deu fer-se públic en el *Boletín Oficial* i edictes, segons han disposat les Rs. Os. de 30 de setembre de 1913 i 22 d'octubre de 1915.

Contra els actes i acords dels Ajuntaments relatius al sorteig de regidors, hi cap recurs d'alçada al Governador en la forma que disposa l'art. 171 de la Llei Municipal la resolució del qual acaba la via governativa, segons l'art. 5 del R. D. de 15 de novembre de 1909.

Amb el sorteig de regidors acaven les operacions anteriors a la renovació dels Ajuntaments, a les quals segueixen les simultànies i posteriors, que tractarem en les relacions de serveis corresponents als mesos venidors.

Padró d'habitants.—En ço que fa referència al Padró d'habitants, el funcionari ha de distingir tres classes d'operacions: la formació, el moviment i la rectificació.

La formació s'ha de fer cada cinc anys, els acabats en zero i en cinc, el moviment es realitza durant tot l'any per mitjà del servei d'altres i baixes, i per últim la rectificació deu realitzar-se tots els anys segons així ho disposa l'art. 18 de la Llei Municipal.

Res direm en quant a la primera operació, ja que no correspon en l'actual any formar el nou Padró d'habitants.

Per el que fa referència al moviment, si que cal fer alguna observació, ja que, malgrat tractar-se d'un servei de capital importància com és el tenir al corrent el cens de la població, en la pràctica es realitza aquest servei en forma deficientíssima, essent en gran nombre els Ajuntaments que no el porten, com tampoc fan la rectificació anual de dit Padró, ja que en prou feines el confeccionen cada cinc anys.

El servei del moviment del Padró ve imposat per l'art. 13 de la Llei Municipal, que declara obligatori a tot espanyol estar empadronat en un municipi, ensems que prohibeix les duplicitats d'inscripció en municipis diferents.

No diu la mentada llei la forma com deu portar-se el servei de moviment del Padró, però entenem tant sols pot complir-se degudament establint un servei demogràfic que dongui a conèixer, dia per dia, quines són les persones que emigren i les que immigren, obligant a les primeres a demanar la baixa del Padró, i a les segones a portar la baixa del poble de llur procedència o a firmar una declaració quan per qualsevol circumstància no poden acreditar llur procedència per no estar inscrits en cap Padró.

Repetim que aquest és un servei que en la pràctica cap o molt pocs Ajuntaments porten, per el que deuria establir-se començant per dictar-se una disposició que el regulés, ja que actualment res hi ha legislat sobre el particular.

Fa uns deu anys va implantar-se un servei demogràfic a tots els Ajuntaments d'Espanya, però al poc temps va caure en un complet desús.

En quant a la rectificació anual del Padró, disposa la Llei Municipal en sos articles 19 i 20, que en el mes de desembre se formaran dues llistes, una que deturmini totes les variants ocorregudes durant l'any, que no és altra que la relació de les altes i baixes, i un altra de tots els habi-

tants que resultin després de fetes les exclusions i les inclusiones.

En els quinze primers dies del mes de gener aquestes llistes estaran exposades al públic als efectes de reclamació, devint-se de resoldre per l'Ajuntament totes les que es presentin en els restants dies del mateix mes.

Els acords que prengui l'Ajuntament són recurribles dins el termini de tres dies, a comptar des de l'immediat al de la notificació dels mateixos. En quant als recursos, han de presentar-se a l'Alcaldia i dirigir-se a la Diputació, a qual organisme es remetran immediatament per a que resolgui dins el termini d'un mes.

Pressupostos ordinaris.—Vàrem deixar acabat l'estudi de llur formació i tramitació, en la relació de serveis corresponent al mes últim.

Sols direm ara que l'estat de dret relatiu al mateix no ha canviat. La única variant que hi ha hagut ha sigut el R. D. de la Presidència del Directori Militar, de data 27 d'octubre de 1923, pel qual es disposa que queda ampliat fins a primer de desembre d'aquest any el termini senyalat en l'art. 45 de la llei de Pressupostos de 26 de juliol de 1922, per a que els Ajuntaments que ja no ho haguessin fet, puguin sol·licitar l'avenç de supressió de l'impost de consum que, com se sap, autoritza l'article 17 de la llei de 12 de juny de 1911, com també per a ajornar dita supressió per aquells altres municipis que, conforme vàrem dir en la dita relació de serveis, venien obligats a implantar definitivament la supressió el dia primer d'abril de 1924.

Adopció de mitjans per consums.—Abans del darrer canvi de l'any econòmic, tots els Ajuntaments durant la primera quinzena del mes de setembre venien obligats a acordar el mitjà o mitjans que volien adoptar per a cobrar l'impost de consums, al ensems que procedir a la aprovació de les tarifes el comès de la qual corresponia a les Junes Municipals, devint remetre durant la segona quinzena a l'Administració d'Hisenda el corresponent certificat de l'acord i tres exemplars de les tarifes.

Ara aquest servei deu fer-se abans del primer de gener de 1924, segons disposa la R. O. de 8 de novembre de 1922, atenent-se a les disposicions del Reglament de Consums de 11 d'octubre de 1898.

Beneficiència.—*Llista de pobres.* Tenen dret a l'assistència mèdica gratuïta a domicili i també a les medicines, totes aquelles famílies que obtinguin a l'efecte la declaració de pobres.

Aquesta declaració s'obté mitjançant unes llistes que es formen el mes de desembre, les quals, després de confeccionades, se sotmeten a una informació pública. Les reclamacions que se presentin han d'ésser resoltes durant el següent mes de gener.

El procediment que deu seguir-se pel compliment d'aquest servei és el determinat en el Reglament de 14 de juny de 1891.

Elections de senadors.—El dia primer de gener és l'assenyalat per l'article 25 de la llei de 8 de febrer de 1877 per la formació de les llistes de contribuents que tenen dret a l'elecció de compromissaris per a la de senadors.

En el indicat dia, tots els Ajuntaments formaran i publicaran una llista comprensiva dels regidors i d'un quàdruple nombre de

veïns del poble amb casa oberta que paguin major quota de contribució directa sense acumular-se el que paguin per altres conceptes. Si hi ha empat entre dos contribuents, decidirà la sort.

La R. O. de 4 d'abril de 1904 ha declarat que els Ajuntaments, en confeccionar aquesta llista, deuen atendre's al que resulta dels repartiments el dia primer de gener, encara que durant l'any puga haver-hi alteració per la confecció del nou repartiment.

La llista aprovada per l'Ajuntament serà exposada al públic fins al dia 20 de gener. L'Ajuntament resoldrà les reclamacions abans del dia primer de febrer.

Els acords de l'Ajuntament són reclamables davant la Diputació, la qual resoldrà en el termini de quinze dies, i contra la resolució d'aquesta l'art. 28 estableix apel·lació davant de l'Audiència fins el 20 de febrer, la qual deurà dictar acord abans del primer de març.

Per últim, disposa l'art. 29 de la llei que abans del dia 8 de l'indicat mes de març, els Ajuntaments publicaran les llistes definitives.

SERVEIS SEMESTRALS

No n'hi ha cap a complir en el mes de desembre.

SERVEIS TRIMESTRALS

Tampoc n'hi ha cap a complir en aquest mes de desembre.

SERVEIS MENSUALS

Tots els consignats en la relació de serveis del mes d'agost.

F. SANS i BUIGAS

Professor a l'Escola d'Administració

CENS ELECTORAL

DESIGNACIÓ DE LOCALS PER A COL·LEGIS ELECTORALS

El dia primer de desembre es reunirà la Junta municipal del Cens a fi de procedir a la designació dels llocs on han de instal·lar-se els col·legis electorals durant l'any que vindrà. Així ho precentua l'article 22 de la llei electoral.

El President ordenarà, doncs, la convocatòria de la Junta per aquest dia; i si la mateixa no pogués actuar per no haver-se reunit número suficient de vocals, es convocarà per segona vegada amb interval de vint-i-quatre hores com a mínim.

Per a la designació dels locals (els quals hauran de servir fins a la designació pròxima o, en cas de inutilitzar-se, fins a la designació immediata extraordinària) es tindran en compte les circumstàncies de l'article 22 de la llei. I així deuran excluir-se les sales de l'Ajuntament i oficines municipals; i en canvi, designar-se amb preferència els locals destinats a escoles públiques i els edificis públics, tenint en compte el que radiquin en els llocs més populosos de la localitat.

No podem detallar sobre aquest particular, i seria inútil fer-ho. De les paraules de la llei es dedueix que un doble criteri ha presidit a la redacció d'aquest precepte: d'una banda, el voler estalviar diners als Ajuntaments fent que les seccions funcionin

en llocs com les escoles públiques pels quals l'Ajuntament no ha de pagar lloguer pels efectes electorals; i d'altra banda, el procurar que el col·legi estigui situat en un lloc el més poblat possible i no en un lloc isolat, a fi de que els electors tinguin major facilitat per a complir amb el precepte de l'emissió del vot. I així, tenint en compte aquestes dues finalitats, les Juntes faran les designacions oportunes sense entrar per a res en si una barriada té més o menys població que altra, etc.

A manca d'edificis públics, no queden exclusius els edificis particulars amb tal que els mateixos radiquin en els llocs més poblats de la vila. I si per aquest fi ha de pagar-se lloguer perquè el local estigui arrendat per aquest sol efecte, aquest lloguer deu anar a càrrec de l'Ajuntament, segons la R. O. de 20 de gener de 1909 del Ministeri de la Governació.

Les facultats en aquesta matèria corresponen única i exclusivament a la Junta municipal del Cens. Ella és qui ha de designar els locals amb arreglo als anteriors preceptes de la llei, sense que contra els acords en aquesta matèria hi càpiga recurs de cap mena, segons Circular de 3 de febrer de 1909. Tan sols hi cap que la Junta Provincial del Cens corregeixi les infraccions de la llei comeses per la Municipal, sempre, però, que dites infraccions siguin ben clares i manifestes. En aquest cas, es publicarà lo acordat per la Junta Municipal i lo rectificat per la Provincial.

Un cop feta la designació, la llista dels locals en que estiguin situades les seccions electorals deu fer-se pública mitjançant Edictes que es fixaran en el tauló destinat a això per l'Ajuntament, sense que la llei precisi el termini d'exposició dels mateixos. També s'han de remetre al Governador civil per a la seva publicació en el Butlletí Oficial, ans del 5 de desembre.

DESIGNACIÓ DE LES OFICINES DE CORREUS EN QUÈ CADA SECCIÓ HA DE FER ENTREGA DELS DOCUMENTS ELECTORALS

Les Juntes municipals, al mateix temps que fan la designació dels locals per a Col·legis electorals, han de portar a cap la designació de les Oficines de correus (Administració de Correus, Estafeta o Carteria rural) en que cada un dels col·legis ha de fer entrega en la forma que la llei mana de tots els plecs electorals que amb arreglo a la mateixa deguin entregar-se per totes les eleccions de l'any següent a la dita designació. Aquesta disposició té per objecte facilitar aquesta tasca i donar a conèixer dites oficines a fi de que els interessats en l'elecció puguin pendre les garanties que e's semblin oportunes. Així ho mana la Circular de la Junta Central del Cens de 2 de juny de 1921.

Aquestes designacions hauran d'ésser publicades en el Butlletí Oficial de la Província, a qual efecte hauran d'ésser remeses al Governador Civil juntament amb les designacions de Col·legis de que hem parlat anteriorment.

També han de posar-se les designacions en coneixement de la Junta Provincial del Cens durant els deu primers dies de desembre, i dita Junta podrà rectificar-los o deurà aprovar-los abans del 20 del mateix mes.

DISPOSICIONS LEGALS D'APLICACIÓ

Llei electoral, article 22.

Circular de la Junta Central del Cens de 3 de febrer de 1909.

Reial Ordre de 20 de gener de 1909.

FORMULARI

Providència del President de la Junta municipal ordenant la convocatòria de la mateixa pel dia 1 de desembre a l'hora... a fi de procedir a la designació per als col·legis electorals i de les oficines de correus per dipositar els documents relacionats amb les eleccions, tot per al proper any de 1924.

Diligència donant compte de que queden circulades les convocatòries corresponents a tots els vocals de la Junta.

Acta de la reunió de la mateixa. (I en el cas de no haver-hi número de vocals suficient, fer-ho constar així i en l'acte acordar el President nova convocatòria amb arreglo a l'article 13 de la llei electoral). En ella es fan constar els acords respecte als col·legis i a les oficines de correus, que deurán ésser les més pròximes al Col·legi.

Providència ordenant que de tot se'n dongui trasllat a la Junta Provincial del Cens perquè aprovi o corregeixi infraccions en matèria d'oficines de correus, dintre els deu dies, i que també es comuniqui al Sr. Governador civil als efectes de la publicació en el Butlletí Oficial, i manant que es remeti la llista de locals i oficines de correus a l'Alcaldia per a la seva publicació en el lloc corresponent d'Edictes de l'Ajuntament.

JUTJAT MUNICIPAL

JURAT. RECTIFICACIÓ ANYAL DE LES LLISTES
EL R. D. DE 21 DE SETEMBRE DE 1923

Segons el que estableix l'article 14 de la llei del Jurat, de 20 d'abril de 1888, cada any se procedirà a rectificar en el necessari les llistes de jurats per la Junta en aquest fi establerta, composta del Jutge Municipal, el Fiscal Municipal, l'Alcalde o un Tinent, els tres primers contribuents en concepte de territorial i el primer en concepte d'industrial. A aquest fi es demanarà a l'Alcalde una relació dels deu primers majors contribuents en els conceptes indicats i tot el demés que derivi dels articles 1 a 5 de l'esmentada llei del Jurat i dels articles 3, 4 i 5 del R. D. de 8 de març de 1897. I per aquí comença l'expedient de rectificació de llistes que segueix en els mesos successius de l'any que ve.

Però és necessari, ara com ara, tenir en compte que el Jurat està suspès en mèrits del R. D. del Directori, que porta la data de 21 de setembre d'aquest any. En dita disposició i fundant-se el Govern en l'autorització que al mateix dona la primera de les disposicions transitòries de la pròpia llei del Jurat de 20 d'abril de 1888, mana la suspensió del judici per jurats en totes les províncies del Regne sense cap excepció.

Davant d'això, ¿deuen els Jutjats municipals incoar l'expedient de rectificació de llistes?

Hem sigut consultats a propòsit d'aquesta qüestió; i encara que el Decret de 21 de setembre darrer parla de la suspensió del judici, i encara que la dita suspensió es basa

en la pròpia llei del Jurat (el que sembla volguer dir que les altres disposicions de la llei deuen seguir vigents) el cert és que no havent-hi necessitat del Jurat perquè aquest no hagi de funcionar, la lògica diu que tampoc ha d'haver-hi necessitat de preparar el mateix i per tant que tot aquest expedient de rectificació de llistes és absolutament inútil mentre el Jurat no hagi de funcionar. Demés, i per a poguer donar als Jutjats municipals una regla certa de conducta que no depengui únicament de la nostra interpretació, hem consultat el cas a la Secretaria de Govern de l'Audiència Territorial de Barcelona i per la mateixa se'ns ha respost terminantment que aquest expedient de rectificació de llistes no ha de tramitar-se mentre aquesta suspensió del Jurat es mantingui vigent, i quan això deixi d'ésser, ja es dictaran les disposicions oportunes per a procedir al que calgui.

Davant d'això ens abstenim, doncs, de recordar el servei indicat.

REGISTRE CIVIL. VISITA SEMESTRAL D'INSPECCIÓ

Per manament de l'article 41 de la llei del Registre civil, els Presidents dels Tribunals de Districte (ara Jutges de Primera Instància) deuen portar a cap una visita d'inspecció de tots els Registres civils del seu Districte al final de cada semestre. Però com seria impossible verificar normalment la mateixa en tots els Registres civils, dita facultat es considera permanentment delegada en el Ministeri Fiscal, a no ésser que raons especials aconsellin el contrari.

I així, els Fiscals municipals, un cop rebut l'ofici de delegació del Jutge del Partit, i després d'acusar rebut del mateix, enviarà ofici al Jutjat municipal participant-li dita delegació i dient que practicarà la visita en el dia i hora que a l'efecte es senyalin.

Per això el Fiscal es constituirà en el Jutjat i procedirà a l'examen dels llibres de totes les Seccions del Registre i dels expedients de matrimoni a partir de la inspecció darrera corresponents al primer semestre de l'any 1923. Si es nota defecte en la manera de portar-ho, es farà constar així. Si hi ha faltés, es consignaran aquestes amb la minuciositat possible i es faran constar detalladament en acta, així com la prevenció de que les mateixes s'evitin en el pervindre. La inspecció es practicarà en un dia o més. I de la mateixa s'aixecarà acta que firmaran el Fiscal-inspector, el Jutge i el Secretari.

Si l'encarregat del Registre negués quiscun fet consignat en l'acta, farà constar al peu de la mateixa el que cregui convenient en tal sentit i firmarà dites manifestacions. El Jutge pot exigir còpia de l'acta.

En els llibres del Registre es farà constar la visita amb nota al marge del darrer assentament, que digui «Visitado», firmada la nota per l'Inspector. El mateix es farà després de la darrera diligència en els expedients de matrimoni.

El Fiscal enviarà l'acta de visita al Jutge de Primera Instància dintre els tres dies. El Jutge, al rebre-la, l'examinarà, i si no tingués la forma reglamentària, la retornarà amb les indicacions necessàries per a ésser novament redactada.

Per a completar aquestes regles generals hi ha una munió de disposicions regulant

detalls de la visita, especialment la Instrucció general de 20 de novembre de 1872 i la Circular de la Direcció General dels Registres, de 14 desembre de 1872.

(Disposicions legals d'aplicació i Formulari, en número 6 de REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL corresponent al mes de Juny).

Estadística del mes de novembre

JUDICIS DE FALTES

S'han d'enviar:

Al President de l'Audiència un estat dels judicis de faltes incoats, en tràmit i acabats, fent constar les particularitats cada mes repetides.

Al Fiscal de l'Audiència, pel Fiscal municipal, un altre estat amb les mateixes dades.

REGISTRE CIVIL

A l'Alcalde del Municipi respectiu, i durant la primera quinzena de desembre, un estat dels naixements, matrimonis i defuncions amb les particularitats que cada mes hem detallat.

Al Liquidador de drets reals del Districte, i en el mateix temps, altre estat amb les dades pròpies de cada mes.

(Disposicions legals d'aplicació i Formulari en el número primer de la Revista).

JOSEP M. GICH

Professor a l'Escola d'Administració

NOTA.—En el número anterior de la REVISTA, no va dir-se res del R. D. de 30 d'octubre reformant la justícia municipal, perquè en el moment de publicar-se el mateix, el número estava ja en màquina. En el vinent número el trobaran els nostres lectors en la Secció Legislativa.

SECCIÓ DE LEGISLACIÓ

COS DE SEGURETAT.—La R. O. del Ministeri de la Governació de 7 d'octubre de 1923 (*Gaceta* del dia 10), a fi i efecte de militaritzar el Cos de Seguretat, que consta avui de 5.440 homes, i d'unificar tant el que afecta a personal com a administració, disposa que es creï amb la denominació de «Sección Central del Cuerpo de Seguridad» i baix la immediata dependència d'un dels dos coronels inspectors generals del cos, dintre la Direcció General d'ordre públic, una dependència encarregada de tramitar quants assumptes se relacionin amb el personal i tot el que respecte a material cregui oportú el Sr. Director d'Ordre Públic, composant-se la secció de dos Negociats que s'anomenaran Primer i Segon, estant al front de cada negociat un Capità del cos.

ECONOMIES PÚBLIQUES.—Per R. O. de 12 octubre de 1923 (*Gaceta* del dia 13) se disposa que els Sots-secretaris i encarregats del Ministeri sometran ràpidament al Directori les economies possibles en els serveis, alimniant lo innecessari i reduint la dotació a lo indispensable per a son funcionament.

L'encarregat del Ministeri d'Hisenda proposarà els medis que evitin i persegueixin el frau a les contribucions i impostos de l'Estat.

Dits senyors tindran redactat per a 1.er

de Gener de 1924, el Pressupost que haurà de regir en l'any econòmic proper.

POLICIA DE CARRETERES.—Per R. O. de 13 d'octubre 1923 (*Gaceta* del dia 14) se reitera l'observància i el rigorós compliment de les prescripcions dels articles 10 i 12 del Reglament de policia de carreteres vigent, de data 29 octubre 1920, i del 74 del R. D. de 24 de novembre de 1922, en el que es refo- nen els articles 74 i 75 que, adaptats i recopilats, se publiquen.

En dites disposicions s'ordena als Governadors, Enginyers i Alcaldes que incitin al seu personal a que denunciï tota infracció, encomanant-los a la vegada que apliquin les sancions amb tot rigor.

NAVEGACIÓ DE CABOTATGE.—El R. D. de 3 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 4) disposa que a partir del dia 11 de novembre corrent, la navegació de cabotatge se regirà per la llei de 14 de juny de 1909, concedint-se un termini de tres anys que terminarà el dia 11 de novembre de 1926, perquè els barcos de construcció estrangera que estiguin en les condicions que s'indiquen, puguin seguir realitzat transports dintre ports espanyols de carregament de carbó, sal i minerals.

FUNCIONARIS PÚBLICS.—Per R. D. de 3 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 4) se suprimeix el torn que per a la provisió de places de Cap d'Administració Civil de primera classe, s'estableix en l'apartat C. de la setèima disposició transitòria del Reglament de 7 de setembre de 1918.

SOMETENTS.—La R. O. del dia 3 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 4) disposa que els sometents puguin posar la bandera espanyola amb emblemes o escuts regionals, provincials o locals i adoptant per patrona de tots els sometents espanyols a la Verge de Montserrat.

BENEFICIS DEL CAPÍTOL VINT DE LA LLEI DE RECRUTAMENT.—Per R. O. del dia 3 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 4) se concedeixen dits beneficis, donant un termini que arriba fins al 20 de novembre.

ELECCIONS PER A LA JUNTA INSPECTORA DEL PODER JUDICIAL.—La R. O. de 3 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 4) dóna disposicions sobre la manera de fer-se les eleccions, de vent enviar-se els vots segellats amb el del Jutjat o Tribunal, terminant les eleccions el dia 15 de novembre i fent-se l'escrutini el dia 20.

SUBSISTENCIES.—El malestar econòmic originat per la guerra ha subsistit després de la mateixa, i malgrat les intervencions de l'Estat, l'especulació ha arribat al desenfrè. No ha bastat per a lluitar contra ell l'efecte normal de la llei de l'oferta i la demanda, fent-se així necessària la intervenció del Poder públic.

El Parlament espanyol, convençut de la necessitat de l'intervencionisme de l'Estat, va votar la llei de 11 de novembre de 1916, anomenada de «Subsistencias», la qual concedia al Govern extraordinàries facultats per a actuar sobre el canvi i el consum de subsistències de primera necessitat i de les primeres matèries. Votada la llei, va anar prorrogant-se fins el 11 de novembre de 1922,

en qual data sols s'estimà convenient disposar de les autoritzacions que al Govern concedien els articles segon i quart de la mateixa. El quart facultava al Govern per a regular els preus de les substàncies alimentícies i primeres matèries. Per a executar tals facultats, el R. D. de 18 de gener de l'any corrent, va crear la Junta Central i les provincials i insulars d'Abastiments.

La pràctica aconsella ésser necessari ampliar les facultats governatives i les dels organismes encarregats de la seva execució, combatent les especulacions i confabulacions.

Per totes aquestes consideracions la Presidència del Directori militar publica un Reial Decret de 3 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 4).

En ell se disposa que queda facultat el Directori per a regular els preus de les substàncies alimentícies de primera necessitat i els articles de consum indispensable, definint-se quins són uns i altres. Se'l facultat també per a fiscalitzar i limitar la circulació de dites substàncies; intervenir en els casos en que la llibertat de producció desapareixi; incautar i expropiar l'article a què es refereixin les operacions de producció i comerç, quan advertís retraïment i ocultacions, fent-se la incautació per mitja d'inventari i pagant-se la mercaderia dintre dels trenta dies següents, podent incautar-se també dels magatzems i alçant-se la incautació si al cap de tres mesos no s'hagués disposat de la mercaderia; i modificar temporalment els drets aranzelaris com fos precis.

Per a l'execució de lo dit, se constitueixen els següents organismes que depenen del Ministeri de la Governació: una Junta Central d'Abastiments amb els Vocals que s'indiquen, presidits per un Delegat que nomenarà el Govern; Junes Provincials d'Abastiments a totes les capitals de província, presidides pels Governadors (formant-ne part d'elles l'Alcalde, que intervindrà amb veu i vot en els assumptes que afectin al Municipi); i Junes Insulars a Menorca, Iviza, i illes de l'Arxipièlag de Canàries en les quals existeixi Cabilde insular. Totes les Junes tindran Comissions permanents.

Serà competència de la Junta Central d'Abastiments: els acords relatius a la regulació de preus, fiscalització i intervenció; la proposta d'incautacions i modificacions aranzelàries (en quines matèries seran escoltats els interessats); i la facultat de delegar les seves atribucions a les Junes inferiors.

Correspon a les Junes Provincials i Insulars el complir les ordres que rebien de la Central; l'exercici de les funcions que els delegui la Central; la regulació dels preus de venda al detall en tota la província o part d'ella, prèvia proposta a la Junta Central, que aquesta aprovarà; recollir i enviar les dades oportunes a la Junta Central; i passar a aquesta les notes d'intervencions i incautacions indicades.

Totes les Junes podran sollicitar els informes pertinents. Quan s'hagin de modificar els Aranzels s'haurà d'escoltar a la Comissió permanent de la Junta d'Aranzels i Valoracions.

Les Junes poden nomenar Inspectors.

Contra els acords de les Junes Provincials i Insulars podrà interposar-se recurs

davant de la Junta Central dintre del termini de vuit dies, i contra els de la Central, en els casos que ho determini el reglament, podrà recorre's davant del Ministeri de la Governació en el termini de quinze dies. Si es recorre una multa no serà admesa l'apel·lació sense acreditar-se pel recurrent que el seu import ha estat dipositat a disposició de l'Autoritat que va imposar-la.

Quan se recorri contra acords d'intervencions o incautacions, no sofrirà demora el compliment de l'acord.

Les infraccions d'acords de les Junes d'Abastiments, així com les defraudacions i adulteracions en substàncies alimentícies, seran corregides amb multes de 500 a 5,000 pessetes, poden les Junes Provincials arribar a 1,000 pessetes com a màxim.

Les multes se pagaran en paper del timbre i dintre del termini superior a quatre dies.

L'ocultació i especulació d'articles alimentícies se penarà amb la pèrdua del 50 per 100 del valor de les mercaderies quan s'acordés la incautació i venda de les mateixes.

A l'infractor d'acords de la Junta Central que reincidis després de castigat amb la multa màxima, se'l suspendrà en la seva indústria.

Dels cabals que ingressin per multes es destinarà el 50 per 100 a les despeses del sosteniment de les Junes, del qual tant per cent se pagaran gratificacions als inspectors, sense que aquestes tinguin dret a un tant per cent de la multa imposada.

La Junta Central redactarà el Reglament per a aplicar dit R. D.

CRÈDIT AGRÍCOLA.—La R. O. de 6 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 7) amplia la Junta creada per l'estudi del crèdit agrícola en el sentit d'addicionar-hi els elements coneixedors de lo referent a la repoblació de l'arbrat.

ECONOMIES EN EL SOSTENIMENT DE L'EXÈRCIT.—A fi de procurar dita economia i proporcionar braços al treball, se publica el R. D. de 6 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 7) disposant les corresponents organitzacions de forces, en forma que permetin disposar amb rapidesa de les unitats militars quan aquestes fossin necessàries.

PERSONAL DE CARTERS.—La R. O. de 6 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 7) exceptua el personal de carters de la de 17 de desembre anterior, en la que prohibia fer nous nomenaments.

TREBALL EXTRAORDINARI DE FUNCIONARIS.—La R. O. circular de 6 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 7) determina que les hores extraordinàries de treball sols podran justificar-se en casos especials, però mai amb caràcter permanent o de llarga duració, per lo qual es deroguen les RR. OO. que autoritzen treballs extraordinaris, i únicament el Directori, amb coneixement del nombre d'empleats precisos i de les hores necessàries, podrà donar autorització per a treballar-les. Els Caps vigilaran que durant les hores ordinàries no es faci cap treball que no tingui aquest caràcter. Els treballs a preu fet tampoc se podran realitzar en forma distinta de l'anterior, essent precís que es realitzin amb empleats de la pròpia oficina.

PASSES DE FERROCARRILS I TRAMVIES.—La R. O. de 10 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 11), desitjosa de suprimir tot el que contradigui al sanejament de la via pública, disposa que quedin anul·lats tots els passes de lliure circulació per a ferrocarrils i tramvies que posseeixin els funcionaris de l'Estat, amb excepció del personal de les Divisions de ferrocarrils. Si algun funcionari els necessités pel seu servei, els encarregats dels Ministeris faran la petició al Directori Militar dintre de quinze dies. Sols podrà fer ús del passe un funcionari dels autoritzats, per necessitats del servei.

L'acceptació de passes fora de dita circumstància, serà castigada amb arreglo a l'article 401 del Codi Penal.

HORES DE TREBALL DELS FUNCIONARIS PÚBLICS.—La R. O. circular de 10 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 11) disposa que, a partir del 15 de novembre corrent, els funcionaris prestaran el seu servei tots els dies de treball sense interrupció, des de les 10 del matí fins a les 2 de la tarda.

(Aquesta R. O. redueix, per lo tant, una hora el termini que estava senyalat per al treball dels funcionaris.)

CAMBRA DE LA PROPIETAT URBANA. La R. O. de 8 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 11) disposa que totes les Cambres de la Propietat renovaran el dia 2 de desembre la meitat dels seus membres, cessant els que hagin de deixar el càrrec el dia 31 del pròxim desembre, en qual dia també terminaran els que desempenyin les funcions interinament.

Dita R. O. determina la forma de la convocatòria i la constitució de taules.

Els elegits duraran 6 any i els que ho hagin sigut per a cobrir vacants, duraran fins al 31 de desembre de 1926.

Les noves juntes de Govern donaran compte al Ministeri del Treball, Comerç i Indústria, de les deficiències en què hagin incorregut les Junes anteriors.

SUPRESSIÓ DE NEGOCIATS.—La R. O. de 9 de novembre de 1923 suprimeix al Ministeri del Treball, els negociats de Política social i econòmica i d'Assumptes internacionals, i el Registre i Arxiu de societats i comerciants.

DIRECCIÓ GENERAL DE SEGURETAT.—El R. D. de 7 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 10) (rectificat) crea al Ministeri de la Governació la Direcció General de Seguretat, que tindrà el comandament directe i únic dels Cosos de vigilància i seguretat que integren la policia governativa.

Dita Direcció serà el Centre en el qual es remetraran tots els antecedents relatius a l'ordre públic i a la comissió de delictes.

Dit R. D. determina les atribucions que d'una manera general i d'un modo particular per a Madrid, tindrà el Director.

Podrà el Director posar multes fins a cinc centes pessetes, que de no pagar-se portaran anexe l'arrest fins a quinze dies. La separació dels funcionaris del Cos de Vigilància i Seguretat se subjectarà a la llei de 27 de febrer de 1908.

MARINA MERCANT.—El R. D. de 7 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 9) disposa que el R. D. aprovatori del projecte de Llei Penal per a la Marina Mercant, aparegut en

la *Gaceta* número 174, regirà com a Llei del Regne als vint dies de la publicació d'aquest Decret.

PROCEDIMENTS ADMINISTRATIUS.—La R. O. circular de 31 d'octubre de 1923 (*Gaceta* del dia 9 novembre) recorda que els recursos contra providències o acords dels Governadors, de les Diputacions i Comissions provincials i les comunicacions que les Diputacions dirigeixin al Govern, han de passar totes pel Governador. (Articles 130 i 140 de la Llei Provincial) i també que l'Alcalde ha de correspondre's amb les autoritats per conducte del Governador. (Article 114 número 11 de la Llei Municipal) mes, com la pràctica fa veure que són molts els escrits que es dirigeixen directament al Ministeri, s'ha resolt que es tornaran a la destinació, amb un simple decret marginal, totes les comunicacions que no arribin al Ministeri per mediació del Governador Civil respectivament.

CAP DEL GOVERN MILITAR.—El R. D. de 7 de novembre de 1923 (*Gaceta* del dia 20) disposa que en cas d'absència o d'obligada successió del Cap de Govern, desempenyarà aquest càrrec el més antic dels generals que formin el Directori, el qual prestarà jurament davant del Notari Major del Regne.

JOSEP M. PI I SUNER.
Professor a l'Escola d'Administració.

NOTES DIVERSES

A partir del vinent número, el nostre company Sr. Ferran Sans i Buigas, professor de l'Escola d'Administració, deixarà de redactar la secció corresponent a serveis dels Ajuntaments.

El Sr. Sans, que des de fa mesos està molt quebrantat en la salut, per manament mèdic, té de canviar de residència i entregar-se a un absolut repòs.

Sentim haver de prescindir, encara que sigui transitòriament, de la va'nosa col·laboració del nostre company.

Hem rebut la memòria sobre l'activitat de l'Associació d'Economia i Política Municipal (*Vereins für Kommunalwirtschaft und Kommunalpolitik*) que va presentar el seu Secretari Erwin Stein en la darrera 8.ª reunió celebrada pel maig últim a Dresden.

Conté la dita Memòria un resum de les tasques d'aquella important Unió de Municipis alemanys, de des de l'any 1912, en què fou fundada, que es manifesten amb els diversos serveis que té establerts d'informació i orientació municipals.

Hem començat a rebre el canvi de les següents revistes: *Le Mouvement Communal* i *L'Action Communale et Provinciale*, de Bèlgica; la *Revista Municipal y de Intereses Económicos*, de Cuba; la *Quinzaine Urbaine*, de França; *Kommunale Rundschau*, d'Alemanya; *Garden Cities & Town Planning*, d'Anglaterra, *Kommunalt Tidsskrift* de Noruega; la *Revista Moderna de Administración Local* i la *Administración Práctica*, de Barcelona. Tenim anunciats altres canvis dels quals en donarem compte oportunament.

JURISPRUDENCIA DEL TRIBUNAL SUPREM :: ANY 1922

CONTRACTACIÓ MUNICIPAL

SENTÈNCIA 4 MAIG 1922 (Cont. Administr.)

Gaceta del 12 d'octubre del mateix any

Havent obtingut el constructor d'una Casa de Correus i Telègrafs revisió de preus, de conformitat als R. D. de 17 d'abril de 1917, 26 d'agost de 1918 i 6 de maig de 1919, l'Ajuntament té dret a reclamar a l'Estat per compte del qual farà les obres, les quantitats a què ascendeixin la dita revisió i que ha tingut d'abonar al constructor.

El Tribunal Suprem considera que en el cas de que es tracta, l'Ajuntament no pot emparar-se amb les dites disposicions ja que el contracte estipulat amb l'Estat conté pactes especials que l'allunyen de la legislació d'obres públiques, però a pesar de que l'Ajuntament no tingui segons diu el Suprem, el caràcter de contractista, perquè va adjudicar la construcció de l'edifici sobre un solar de la seva propietat que passava a l'Estat, aquest el deu indemnitzar del major cost a conseqüència de la revisió que imposaren aquelles disposicions.

Reproduïm dos Considerants:

POLICIA URBANA I RURAL

SENTÈNCIA 5 MAIG 1922 (Cont. Administr.)

Gaceta del 12 d'octubre del mateix any

Si l'Ajuntament va consentir una R. O. per la qual s'autoritzava a un particular per a fer els estudis d'un projecte que desenrotllaria, com disposa la llei de reforma i sanejament interior de 18 de març de 1895 i el seu reglament de 15 de desembre de 1896; i també va consentir la R. O. aprovatòria del projecte, intervenint en la constitució del jurat a que es refereix la dita llei i reglament, no pot després exigir que la legislació aplicable a l'execució del projecte sigui la d'Eixampla.

I la R. O. aprovatòria no pot ésser anul·lada, per no haver-se presentat amb el projecte el pressupost complert de les obres, si l'Ajuntament, diu el T. S. en un Considerant, el va informar sense conèixer aquesta dada. Però dels Resultandos se'n desprèn ben clarament que l'Ajuntament va informar fent-ho precisament en el sentit de que el pressupost era defectuós per manca el d'ingressos i no existir en el de despeses partida per a la urbanització de certs carrers. No obstant, cal tenir en compte que aquest defecte de pressupost es referia a una modificació del projecte que, posteriorment a l'aprovació, es féu, i, per tant, amb motiu d'aprovar-se la modificació no es podia anar contra la R. O. aprovatòria consentida.

Còpiem un Considerant:

REGIDORS

SENTÈNCIA 6 MAIG 1922 (Cont. Administr.)

Gaceta del 14 d'octubre del mateix any

Els motius d'incapacitat per als càrrecs electius han d'ésser interpretats restrictivament, exigint-se prova plena en l'oportú expedient de la incapacitat. Aquesta declaració fa el Suprem revocant una R. O. que incapacitava a diversos regidors per al càrrec, per ésser compresos en el núm. quint de l'article 43 de la Llei Municipal.

El Suprem revoca la R. O. confirmatòria de la providència del Governador perquè l'expedient conté vicis cap dels quals, però, afecta directament i essencialment el motiu d'incapacitat. Aquests vicis o defectes són: no haver-se certificat l'aprovació dels repartiments que devia donar l'autoritat administrativa d'Hijenda; no s'acredita la resolució judicial recaiguda en la denúncia criminal que es féu contra el repartiment; per no expressar-se les quantitats que devien els regidors conceptuats incapacitats i per no acompanyar-se els expedients d'apremi o al menys testimoni que acrediti l'haver-se complert els tràmits legals en els procediments d'apremi. El Suprem diu que aquests defectes poden portar a error als que varen jutjar sobre la capacitat o incapacitat.

Vegi's un extrem d'aquesta sentència en «Ajuntaments».

Còpiem un Considerant:

AJUNTAMENT

SENTÈNCIA 6 MAIG 1922 (Cont. Administr.)

Gaceta del 14 d'octubre del mateix any

La proposta d'incapacitat d'un Regidor no deu tractar-se en sessió secreta, perquè no afecta al seu decor; es tractava de regidors deutors als cabals municipals en aquest cas.

L'article 97 de la Llei Municipal no té aplicació en dits casos, i si l'acord es prengué en sessió secreta, deu anular-se.

Vegi's un extrem d'aquesta sentència en «Regidors».

Còpiem un Considerant:

BENS COMUNALS

SENTÈNCIA 9 MAIG 1922 (Civil)

Gaceta del 23 de desembre del mateix any

Havent-se demostrat com a fet indiscutible acceptat per les dues parts que els tres pobles, cada un dintre el seu respectiu terme, venia disfrutant d'un aprofitament de pastures des de temps immemorial, deu estimar-se que els perteneix l'aprofitament en condomini o comunitat de béns, interpretant l'article 392 del Codi Civil i sense que s'infringeixi el 1522 en relació al 392.

La part contrària a les Junes Administratives, havia aportat certificacions del Registre de la Propietat en prova del seu dret, o més ben dita, del dret dels seus ascendents al domini de les finques; mes el Suprem accepta el judici del Tribunal inferior respecte al valor i abast dels dits documents, fixant-se especialment amb el fet de que els pobles gaudien de des de temps immemorial dels aprofitaments o pastures.

SECRETARI I ALTRES EMPLEATS

SENTÈNCIA 30 MAIG 1922 (Cont. Administr.)

Gaceta del 17 d'octubre del mateix any

L'Ajuntament va suspendre al metge titular i després la Junta de Vocals Associats el va destituir fundant-se en mancaments greus. El Governador va revocar l'acord resolent el recurs d'alçada interposat pel metge en el qual alegava, entre altres coses, que no havia sigut escoltat en l'expedient. Cal dir que la Junta provincial de Sanitat, aleshores de la suspensió, havia informat en contra de la mateixa, com acostumava a fer-ho.

El Tribunal Provincial va anular la providència del Governador, perquè aquest no va escoltar, abans de resoldre, ni a la Junta Provincial de Sanitat, ni a la de Patronat, ni la Comissió Provincial, com disposa l'article 43 del Reglament de Metges titulars, de 11 d'octubre de 1904.

El Tribunal Suprem confirma aquesta sentència sense afegir-li cap raonament, apart del que es refereix a imposició de costes al fiscal apel·lant.

(SENTÈNCIA 6 MAIG 1922)

Considerando que es una verdadera necesidad social el sostener en sus puestos a las personas que han merecido la honrosa distinción de obtener la representación de sus vecinos por el derecho de sufragio universal, convertido en función social por las leyes vigentes electorales, a no ser que estén comprendidos en los casos taxativos de incapacidad de los enumerados en las leyes. A este fin tiende el legislador al restringir las causas de incapacidad, y las Autoridades y Corporaciones al interpretarlas, exigiendo la prueba plena en el oportuno expediente en que se acredite la existencia de la mencionada incapacidad.

(SENTÈNCIA 5 MAIG 1922)

Considerando que respecto a la nulidad y revocación de la Real orden impugnada pretendida también por razón de defectos procesales concretados, primero a no haberse presentado con el proyecto el presupuesto completo de las obras, lo que dió lugar a que el Ayuntamiento lo informase sin conocer este dato, y segundo, a que la concesión se ha otorgado con modificaciones en el proyecto primitivo presentado, para lo cual no se halla facultada la Administración, aparte de que el defecto primero fué subsanado antes de resolverse la concesión y de serle imputable al Ayuntamiento el hecho de informar sin ese antecedente, y de que respecto al segundo no existe precepto alguno que impida al actor de un proyecto de esta clase, modificarlo durante su tramitación y antes de recaer resolución definitiva, ya espontáneamente, ya atendiendo a indicaciones de la Administración, para hacerlo más viable; es lo cierto también, que las alegaciones hechas afectan al expediente que originó la concesión otorgada por Real orden de 30 de Octubre de 1919, consentida expresamente por el Ayuntamiento, razón por la cual no es posible legalmente discutir ya esas cuestiones.

(SENTÈNCIA 4 MAIG 1922)

Considerando que aunque no pueda disfrutar el Ayuntamiento de Valencia los beneficios que otorgan los Reales decretos antes referidos, es lo cierto que el Estado, por un acto posterior al ya citado contrato de 10 de Noviembre de 1910, ha impuesto al Ayuntamiento, en virtud de lo mandado en aquellas soberanas disposiciones la obligación de satisfacer al contratista sumas mayores de la que con él había pactado, y como además se lucra con la propiedad de un edificio avalorado con el mayor coste de los materiales y de la mano de obra, tiene el deber de indemnizar al Ayuntamiento de las cantidades que en virtud de la revisión de precios decretada haya tenido el deber de abonar al constructor material de la obra.

Considerando que esta indemnización, que nunca puede exceder de lo que el Ayuntamiento haya abonado al contratista, no puede determinarse «a priori» por la afectación de lo que por este concepto le haya satisfecho, porque en la fijación de precios para ello realizada no intervino la Administración Central, que, por lo tanto, no está obligada a pasar por ella y debe practicarse una liquidación nueva entre el Estado y el Ayuntamiento, para fijar cuál ha sido el aumento del coste de la mano de obra en virtud de los nuevos precios que se fijen, de conformidad con las bases establecidas en los Reales decretos tantas veces citados, y sólo esta suma será el importe justo de la indemnización, aun cuando el Ayuntamiento haya podido satisfacer otra mayor al contratista.

(SENTÈNCIA 6 MAIG 1922)

Considerando que la propuesta de incapacidad de los tres Concejales recurrentes, se hizo en sesión secreta, en vez de hacerlo en sesión pública, interpretando con evidente error el artículo 97 de la ley Municipal vigente de 2 de Octubre de 1877, porque la jurisprudencia administrativa del Ministerio de la Gobernación, cumpliendo los deberes sociales a que antes nos referimos, viene sosteniendo la buena doctrina de ser vicio de nulidad el adoptar estos acuerdos en sesión secreta, pues no se refieren al decoro de alguno de sus miembros, sino, al contrario, debe acordarse en sesión pública, porque afectan no sólo al derecho de los elegidos, sino al de los electores y al interés público y de los pueblos que deben conocer los motivos y las causas por las que se priva a los Concejales del cargo que les confiaron con sus votos.

EDITORIAL CATALANA

SOCIETAT ANÒNIMA

La gran capacitat de rendiment de nostre moderníssim utillatge i la seva absoluta perfecció ens permeten atendre no sols a la producció pròpia, sinó també a qualsevol altre treball que els nostres amics i el públic en general tingui a bé encarregar-nos

Té el gust d'oferir a tots els seus amics i al públic en general, els nous tallers d'impremta, que acaba d'instal·lar i ampliar a la
Plaça dels Angels, 2
i Ferlandina, 7, 9 i 11
Telèfon número 5329 A.

Dels amics, especialment, i de tots els catalans sol·licitem el concurs per a tota mena de treballs: mostraris, factures, cartes, talonaris, tiquets, cartells, anuncis, targes, esques, llibres, circulars, estats, revistes i impressions de totes classes

FUNDACIÓ BERNAT METGE

Editorial Catalana
Ferlandina, 7, 9 i 11
Telèfon núm. 5329 A.

Heu's aquí l'empresa literària més sòlida i transcendent del nostre Ressorgiment cultural. Arreu de Catalunya i entre les seleccions espirituals estrangeres ha estat rebuda amb entusiasme. Ofereix portar al català, amb bellíssimes edicions i traduccions acuradíssimes, aquest monument de la cultura humana que són els clàssics grecs i llatins. Un mecenatge liberal, una direcció severa, un cos de col·laboradors competentíssim asseguren l'acompliment absolut d'aquesta benaurada empresa.

ADMINISTRACIÓ: ESCUDELLERS, 10 BIS
TELÈFON NÚMERO 184 A. - BARCELONA

REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL

Es publicarà mensualment, redactada per l'Escola d'Administració de la Mancomunitat de Catalunya. És el millor consultori per als secretaris d'Ajuntament i de jutgat municipal, batlles, regidors i per a tots els ciutadans que s'interessin pel millorament de la pròpia població.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ: L'exemplar, 1'50 pessetes. Any, Barcelona 15 pessetes; fora, 16 pessetes :: Adreceu-vos a

EDITORIAL CATALANA, S. A.
Escudellers, 10 bis - Barcelona

D'ací i d'allà

Magazine
mensual

DIRECTOR:
IGNASI FOLCH I TORRES

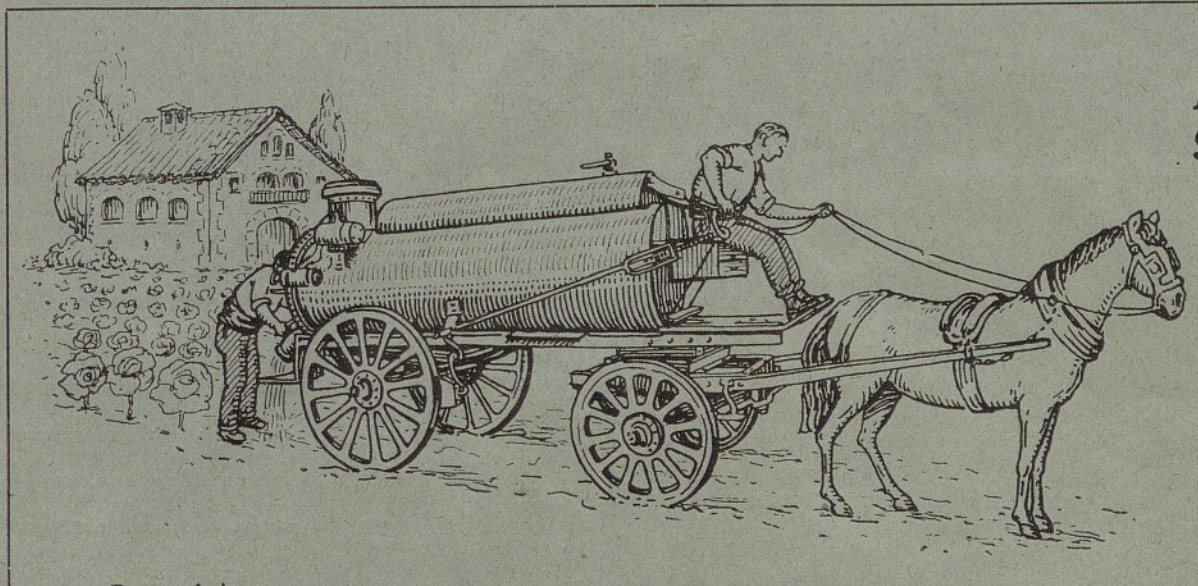

Aquest magazine és la crònica vivent de tots els fets per qualsevol concepte memorables i curiosos, els esports, les modes, les curiositats científiques, etc. — L'exemplar, 1'25 ptes.

Preus de subscripció:
Barcelona, 13'50 pessetes l'any; fora, 14'50 pessetes; estranger, 18 ptes. Hi ha tapes especials per a enquadrar el «magazine», formant dos volums anyals.

Les tapes soltes, 2 ptes.; enquadernació i tapes, 4 ptes.

REDACCIÓ:
EDITORIAL CATALANA, S. A.
FERLANDINA, NÚMEROS 7, 9 I 11

APARELLS SANITARIS

per Ajunta-
ments i Cor-
poracions

Demanint-se
preus i detalls a

Enginyeria Sanitària i Serveis Públics

Rambla
de Cata-
lunya, 45

BARCELONA

Especialitats:

Aspiradors VULCAN per a l'extracció de
letrines, Estufes de desinfecció, Cambres
de fumigació, Maquinària per a rentar,
assecar i planxar la roba, Instal·lacions
d'escorxadors, Material d'incendis,
Carros per a recs i escombraries, Es-
combres mecàniques, etc., etc.

Ciment Portland Artificial

Companyia General d'Asfàlts i Portland "ASLAND" - Plaça Palau, 15, BARCELONA